

Brassói Lapok

KXXVIII. évfolyam

234. szám

Főszerkesztő:

Szele Béla dr.

Csütörtök

1932. évi október 13.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldre havonként 60 lej, postai szétküldéssel; Brassóban és mindazon helyiségekben, ahol a kihordás nem posta útján történik, a kihordónak a kézbesítési díj külön megfizetendő. Ez a kézbesítési díj havonként 8 lej. — Külföldre negyedévre 300 lej, félévre 600 lej, egész évre 1200 lej. Magyarországra negyedévre 12 pengő, félévre 24 pengő, egész évre 48 pengő. — Az előfizetési díj átutalható postautalványon vagy fizethető nyugta ellenében a lap utolsó oldalán felsorolt pénzbeszedő-megbízottaink kezéhez. Magyarországon postatakarékpénztári számlánk száma 12.174. **HIRDETESEK** díja 6 lej, szövegdalonn elhelyezve 8 lej négyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők.

Mást mond a kormány és mást állítanak a lapok

Titulescu aláveti magát a kormány akaratának

Ezzel szemben a párisi háborús sajtó nagy örömmel veszi a londoni követ hazatérését — Lengyel idegeskedés, orosz kudarc — állapítják meg a külföldi lapok

Bukarest, október 11.

„Bukaresti komédia”: ezzel a címmel számolt be egyik párisi lap a Titulescu-ügy legújabb elképesztő fordulatáról. Valóban, ha nem az egész ország életébe vágó gazdasági és politikai kérdésekről lenne szó, komédiának titulálhainánk a „szenziációs fordulatok” azon sorozatát, amelyet országunk vezetői produkálnak a közvélemény bámoló és gyanakvó tekintete előtt. Még azt sem tudni, hogy káprázatos ügyességű politikai szemfényvesztéssel törnek egy meghatározott cél felé, — mint amivel például Litvinov gyanúsítja a román diplomáciát — vagy a tehetetlenség ingadozásai ezek a váratlan fordulatok.

Összeér-e Vajda és Titulescu?

Titulescu elfogadta a külügyminiszterséget „elvilleg”. A külügyminiszteriumhoz intézett távirata szerint szerdán érkezik Bukarestbe. A kormány erdélyi hivatalosa, a Patria szerint csütörtökön délelőtt már leteszi az esküt a király kezéhez. A legtöbb hírforrás azonban úgy tudja, hogy az eskütétel még sok minden történhet és csak itthon dől el, hogy Vajda és Titulescu összeérnek-e. A „Havas”-ügynökség bukaresti tudósítója úgy informálta párisi lapjait, hogy a kinevezés még nem végleges. A döntő ütközet Bukarestben folvik le. Ha Titulescu és Vajda nem tudnak megegyezni, akkor a kettő közül egyik távozik.

Kormánykörökben nagy a titkolózás. Vajda adott ugyan nyilatkozatot a Titulescu-ügyről, elmondott minden részletet, csak a lényegét nem. Elmesélte, hogyan folyt le Bielostok és Varsó között a vonathan Cadere és Litvinov első találkozás, hogyan neheztelt meg ezért Titulescu és Bécsben két napig nem akarta fogadni Caderét, akit Vajda küldött oda jelentéstétel végett. Titulescu azután megtárgyalta azt is, hogy az orosz delegátusokkal tárgyaljon. Egyszóval Vajda mindent elmondott, hogy — jó diplomata módjára — ne mondjon semmit és ne fedje fel a dolor lenvegét.

Vajda elsősorban arról nem beszélt, hogy az ismert két álláspont közül az övé vagy Titulescué győzött, aki tudvaleg a francia szélsőjobbaldalt képviselve, mereven elárkózik a szovjettel való tárgyalások elől. A francia háborús sajtó máris nagy hosszánával üdvözlöi Titulescu visszhívását és előre elkönnveli győzelmét az orosz kérdésben.

Vizsont olyan jelek is mutatkoznak, amelyek arra engednek következtetni, hogy talán Titulescu adja be a derekát a hivatalos francia álláspont előtt. Titulescu, aki hétfőn már Párisba érkezett, kedden délelőttre Herriothoz hivatalos, ahol nagy kimagyarázkodás következik.

Litvinov nyilatkozatából azonban az orosz ügy kudarcára lehet következtetni. A külügyi népbiztos szerint a Titulescu-nyilatkozat s az egész botrány Vajda tudtával történt. Románia nem akart kitérni az orosz felhívás elől, hogy bebizonyítsa békeakarátát, de Vajda és Titulescu közös megegyezéssel ezt a bonyolult formát találták ki, hogy a megnevezési szerződést lehetetlenné tegyék anélkül, hogy az ódium Romániára hárítható lenne. A román lapok visszautasítják ezt a feltevést.

A román diplomácia tojástánca a külföldet is megszedítette. Tegnap délután a francia és lengyel követ kormányai nevében felvilágosítást kértek, hogy Titulescu kinevezése milyen fordulatot jelent a külpolitikában. Sőt nyíltan megkérdezték: ez a román-orosz tárgyalások megszakítását jelenti? Vajda azt válaszolta, hogy Titulescu aláveti magát a kormány akaratának és folytatja a tárgyalásokat a szovjetdelegátusokkal.

Ujabb bukaresti jelentésekből is csak az tűnik ki, hogy a helyzet teljesen kaotikusan, helvesebben: az illetékes köröknek sikerül titokban tartaniok, hogy mit terveznek. Valószínű, hogy Vajda sem biztos a dolgában és nem mer állást foglalni Titulescu hazatérére.

A londoni követ hazaérkezése mindig sorsdöntő események előjele: nemrégén Iorga leste szívszorogva Titulescu vonatát, most pedig Vajda.

Kormánykörök változatlanul azt hangoztatják, hogy az orosz ügyben Titulescu adta be a derekát. Hivatkoznak Titulescu legújabb nyilatkozatára, a „Sud-Est”-ügynökség utján, amelyben a követ, illetve a külügyminiszter a következőket mondja:

„Elfogadom a külügyminiszteri tisztséget, hogy megkönnyítsem az ország helyzetét a Népszövetséggel való pénzügyi együttműködés, valamint a szovjettel folyó tárgyalások útján.”

A helyzet csak Titulescu hazaérkezése után tisztázódhatik. Titulescu külügyminiszteri kinevezése nem a politikai válság végét, hanem kezdetét jelenti. Jellemző a feszültségre, hogy Titulescuval körülbelül egyidőben hazasiet Madgearu, Lugosanu, sőt Mihalache is, aki ecélből félbeszakítja külföldi üdülését.

November 21-én lesz a nemzeti-parasztpárt kongresszusa

D. R. Joanitescu és Dobrescu főpolgármester kinos afférja a többségi értekezleten

Bukarest, október 11.

Ma délelőtt a kormánypárt parlamenti tagjai többségi értekezletet tartottak a szenátusban. Az értekezletet Vajda miniszterelnök beszéde nyitotta meg.

Vajda beszédében megköszönte azt a bizalmat, amelyet a nemzeti parasztpárt vele szemben tanúsított.

Tapasztalásai szerint az országban sehol sincs elégedetlenség a kormánnyal szemben s ha van is panasz, akkor annak az általános gazdasági válság az okozója.

A párt programját a kormánynak szem előtt kell tartania, azonban az mindaddig csak papír marad, amíg nem fűti lelkesedés az embereket és a program nem reális alapokon nyugszik. Ehhez a párt kollaborációja szükséges és a kormánv a kollektív érdekek figyelembevételével valósíthatja meg. Egyébként a parlament tagjai a mostani szünetben igen gyakorlati módon lehetnek a kormánv segítségére ha érintkezésbe lépnek

a vármegyei prefektusokkal és a polgármesterekkel. A polgárságot pedig arra kell figyelmeztetni, hogy eleget kell tennie állampolgári kötelezettségeinek és nemcsak azt kell szem előtt tartania, hogy a választások alkalmával leadja szavazatát, hanem most filléreivel is az állam segítségére kell sietnie.

Vajda ezután kifejtette, hogy a pénzügyminiszteriumtól nyert értesülései szerint

a konverzió óta általában fellendülés jelei mutatkoznak.

A kormánv munkájáról a miniszterelnök kijelentette, hogy minden tárca miniszterekre a szükséges törvényjavaslatokat, re elkészíti a következő parlamenti ülésre de nem sokat, hanem éppen csak annyit, mennyire valóban szükség van.

A miniszterelnök után Maniu Gyula emelkedett szólásra. Arra hívta fel a többség figyelmét, hogy november 21-én kezdődik a nemzeti parasztpárt kongresszusa s annak érdekében el kell végezni

az előkészítő munkálatokat. Az állam haladása attól függ, hogy a párt teljesítse kötelezettségét s szolidaritását és testvériségét senkitől ne engedje megzavartatni.

Maniu nagy tapsval és tetszéssel fogadott beszéde után a többségi értekezlet véget ért. A kitóduló képviselők soraiban D. R. Joanitescu és Dobrescu fővárosi főpolgármester között kinos incidens játszódott le. Joanitescu ugyanis bezáratta a Colentina negyedben levő vágóhidat, a melyben romlott húst találtak, míg Dobrescu önhatalmulag hatályon kívül helyezte a belügyi alminiszter rendelkezését. Emiatt szóalkoztak össze s egymást demagógnak nevezve, olyan sértő szóáradatot zúdítottak kölcsönösen egymásra, hogy a többségi képviselők csak nehezen tudták őket lecsillapítani.

A kormány cáfolja a kincstári bonkibocsátását

Bukarest, október 11.

Mint ismeretes, több lapban olyan irányú cikk jelent meg, mely szerint a kormány kétmilliárd lejre szóló kincstári bonkibocsátást. Illetékes helyről ezt a hírt erősen megcáfolták. Hivatalos közleményt adtak ki, amely azt állítja, hogy a hír valószínűleg konfuzióból ered.

Ennek ellenére azonban a bukaresti piacon egyáltalában nem tartják kizártnak a kétmilliárdos kincstári bonkibocsátását. Ezeket a bonokat a kincstár legkésőbb az év végéig köteles beváltani. Lehet velük adót fizetni, de csak akkor ha a kilenczereset ugyanakkor készpénzben fizetik, de át is lehet azokat cédálni, vagy elzalogosítani és garanciául letenni egyes közintézményeknek.

A horvát szabadcsapatok harcban állnak a szerb csendőrséggel

Bégrad, október 11.

Angol és más külföldi lapok már jóideje írják, hogy a horvát vidékeken szabadcsapatok alakultak, amelyek elkezdett harcokat vívni a jugoszláv katonasággal és csendőrséggel. A hivatalos szerb jelentések mindaddig tagadták ezt a tényt. Most azután belátták, hogy a további cáfolatoknak senki sem ad hitelt és egy tegnapi félhivatalos jelentés már részletesen beszámol egyik horvát helység körül folyó harcokról. A horvátországi Beledit környékén három hete működik egy erős szabadcsapat, amely állandóan nyugtalanítja a hatóságokat. Ez alatt a három hét alatt rengeteg csendőrt és katonát küldtek a veszélyeztetett vidékre, de a felkelőket még nem sikerült szétkergetni.

A háború-ellenes liga gyűlésén Barbusset nem engedik beszélni

Berlin, október 11.

A nemrégén lezajlott amszterdami háborúellenes kongresszus határozataihhoz híven, az imperialista háborúellenes liga Németországban megkezdte akcióját és nagy meetinget hirdetett, amelyre Henry Barbusset, a világhírű francia író is meghívta. A porosz belügyminiszterium most értesítette a liga vezetőséget, hogy Barbusse felszólalását nem engedélyezi és a gyűlés csak akkor tartható meg, ha annak műsorából törlik Barbusse beharangozott előadását.

Újból nem oldották meg az állampolgársági kérdést

Bukarest, október 11.

Az állampolgársági törvényt megszüntették.

A hazátlanok ezrei megkönnyebbülten sóhajtanak fel... Hála Istennek!

Sajnos, már most le kell szögeznünk, hogy az öröm korai. A problémát Popovici Mihály törvénye nem oldja meg, csupán elodázza, a miniszternek azzal az ígéretével, hogy a rendes parlamenti ülés szakban alaposabb módosító törvénnyel fogja azt gyökeresen megoldani.

A most megszavazott törvény ugyanis mint ahogy azt a miniszter nyilatkozatában is leszögezte, csak azoknak a helyzetét rendez, akik 1924-ben, az állampolgársági listák összeírásakor ráololtak.

Szegény Virág József, akinek az esetét Willer József képviselő, a kamara tegnapi ülésén elmondotta, továbbra is hazátlan marad. Feleségével és öt gyermekével együtt.

Virág József szürke kis tisztviselője volt a Magyar Állam Vasutaknak. Már 15 éves korában erre a pályára adták a szülei, akik maguk is egy vasuti őrház magányos csöndjében éltek le szerény munkáséletüket. Virág József Csikmegyében született, soha nem hagyta el szülői földjét, ahol a szülői ház mellett a CFR szolgálatába. Dorohoiában, a 29-eseknél szolgált a katonai éveit. És amikor Jonescu generális jóvoltából a kisebbségi vasutasoknak román nyelvvizsgát kellett tenniük, Virág József fényesen megállta a helyét.

1924-ben az állampolgársági listák összeállításakor Virágot Brassóba szőlőtáncosként hívták be. Szülei jelen voltak az illetékes jegyzőnél. A jegyző azonban a benyújtott kérvényt, azzal a megjegyzéssel utasította vissza, hogy Virág József — a román állam tisztviselője lévén — magától értetődően román állampolgár. Elég az hozzá, hogy Virág kiharadt az állampolgársági listából. 1928-ban benyújtotta a kérvényét, amely ma is elintézetlenül fekszik az igazságügyminisztériumban. De közben — mint fennebb is említettük, Virág Józsefnek román nyelvvizsgára kellett állania.

És bár vizsgája fényesen sikerült, az nem volt elegendő. Be kellett mutatnia állampolgársági bizonyítványát. Ez viszont a jó csiki jegyző jóvoltából, csak kőszá vágy maradhatott a számára.

És tizenöt évi szolgálat után Virág Józsefet kidobták a CFR-től, mert nem tudta állampolgársági bizonyítványát felmutatni. Most nyomorog feleségével és öt apró gyermekével. Emiatt az átkozott állampolgársági törvény miatt.

Landau, a zsidó képviselő, egy zsidó intellektuálnak a kálváriáját mondotta el. Goldstein Béni Hunyadmegye egyik községében született. Ott születtek a szülei, sőt apai ágon nagyszülei is ott laktak meg a napvilágot. A Goldstein nevet talán a dédnagyapja József császártól kapta. És ha az ősek mégis Galiciából jutottak volna el a Retyezát lábához, azt biztosan az 1948. forradalom előtt tették.

Az öreg Goldstein Salamont fel is vették az állampolgársági listába, az összes családtagnak együtt. Csak a Béni maradt ki a listából, aki 1924-ben Párisban folytatta orvosi tanulmányait. Pedig a Petrosény melletti falucska jegyzője, azé a falu, ahol illetősége is volt az öreg Goldsteinnak, hivatalból kellett volna a listára felvenni a Bényt, aki ebben az időben még kiskorú volt. Goldstein Béni hiába intervegnielt a párisi követségnél...

A Sorbonne orvosi diplomájával tarsolyában jött haza. Ahhoz azonban, hogy szabad orvosi gyakorlatot folytasson, a szokásos különbözeti vizsgának kellett magát alávetnie. Am az első dolog, amit kértek tőle, hogy vizsgálja el állhasson, az állampolgársági bizonyítvány volt. És ez nem volt Goldstein Bénié. Ilyen körülmények között a párisi egyetem orvosi diplomájával a tarsolyában téltlenségre volt kárhoztatva.

Goldstein Béni kálváriája azonban itt sem fejeződik be. Valamelyik elcsúszott hamis vádat követelt ellene: „Hogy a szabad orvosi gyakorlat bizonyítványa nélkül gyógykezelt”? A hamis vád alapján Goldstein doktort, minden ültakozása ellenére, kiutasították Magyarországra. Magyarországból másnap visszautasították. Így labdázott egy ideig a szerencsétlen fiatal orvossal, amíg az életkedvet is kioltotta belőle. Egyszer aztán már nem jött vissza Magyarországból. Csak egy hivatalos értesítés jött, hogy

dr. Goldstein Béni gyorsan ölé méreggel öngyilkosságot követett el...

Kolombán Géza külföldre akart utazni, hogy haldokló édesanyját még egyszer láthassa. Kolombán Géza az állampolgársági bizonyítványra nem volt állampolgársági bizonyítvány. Nem kaphatott tehát utlevelet. Hiába ment Ponciustól Pilátusig. És Kolombáné lezárta örökre fáradt szemét, anélkül, hogy Géza fiát, még egyszer láthatta volna.

Moskovits Jenő végre pénzhez jut. A pénzzel divatárú üzletet akar nyitni. Az engedély elnyeréséhez azonban szükség van állampolgársági bizonyítványra. Moskovits Jenő felvette 1924-ben a listára, de egy kuzista kontesztációjának következtében törölték. Azóta Moskovits Jenő „haimatlos”. Moskovits azonban nem azért Moskovits, hogy tétlenül éljen és másokat nézzen, amint pénzt keresnek. Talál is egy társat, Bergert, akinek van állampolgársági bizonyítványa. A cég így Berger név alatt indul. Egy szép napon a pénztár és eltűnik a cég is.

Igy válik ismét szegény emberré Moskovits Jenő, az állampolgársági bizonyítvány miatt. A hazátlan Moskovits amióta ez az eset történt vele, elvesztette lelki

egyensúlyát. Sokszor hónapokra eltűnik. Céltaul csavarog az országban.

Popovici igazságügyminiszter új törvénye nem orvosolja az 1924. évi állampolgársági törvény hibás intézkedéseit, amelyek ellentétben állnak a békeszerződésekkel, a párisi kisebbségi egyezményekkel, a saint-germaini és a trianoni szerződésekkel. A nemzetközi közjog értelmében azoknak, akik az impériumváltozás idején a megnagyobbodott Románia területén laktak, automatikusan kellett volna elnyerniük a román állampolgárságot. A saint-germaini és trianoni szerződésekben az egymással tárgyaló államok kölcsönös concessziókat tettek. Eszerint a szerződés aláírásának pillanatában, jobban mondva az egyesülés pillanatában nem tartózkodtak a megnagyobbodott Románia területén, de utólag illetőségi bizonyítvánnyal be tudják bizonyítani illetőségüket, elnyerhetik utólag is az állampolgárságot.

Az 1924. évi Marzescu-féle törvény nem hogy ezt a jogkiterjesztést nem vette figyelembe, de éppen ellenkezőleg, a jogkiterjesztést tévesen interpretálva, megszorította az arra jogosultaknak az állampolgárság megszerzésének lehetőségét.

Popovici igazságügyminiszter, amikor

Karöltve dolgoznak Franciaországban a német és szovjet kémek

Páris, október 11.

A „Gringoire” című lap páratlanul érdekes adatokat közöl a francia és német kémiszervezetek működéséről és költségeiről. Valószínű, hogy a beszámoló elfogult, mert azt állítja, hogy Franciaország csak évi tízmillió frankot ad ki kémkedési célokra, míg Németország „kémkedési költségvetése” kilenc és félmillió márkára, azaz hatvanmillió francia frankra.

Részletezi azután a beszámoló a legutóbb felfedezett „Fantomas-esetét”, ahol állítólag bebizonyosodott, hogy Németország és a Szovjet kémek karöltve dolgoznak Franciaországban. A kémiszervezetek sikerült százötven tagját becsémpésznie a francia katonai üzemekbe, ahol a hadipari találmányok és titkok után kutattak.

Tibeti hadsereg törí be Kinába

Japán kezét sejtik ebben is

Mukden, október 11.

A távolkeleti háború lassankint elharapódzik az egész csendes-óceáni kontinensen. Az óriási kiterjedésű, négyszáz millió lakósu Kinában nemsokára egy talpalatnyi hely sem lesz, ahol ne lángolna a háború. Ujabban a rejtélyes ósvidek, Tibet is beleavatkozott a sárga faj polgárháborújába.

A jelentés szerint egy ötvenezer főnyi tibeti hadsereg, kihasználva a kínai tábornokok egymásközi harcát, betört Setchouan tartományba és tüzharcba kezdett a kínai csapatokkal. A tibetiek most a Yangtse folyó partján tá-

boroznak és mihelyt a folyó befagy, teljes hadseregükkel átkelnek rajta, hogy előrenyomuljanak a kínai tartományokba. A jelentés nem számol be róla, hogy a tibeti hadjárat is japán befolyásnak köszönhető, vagy önálló hódításról van szó.

Sanghaji jelentés szerint Feng-You-Changi, a keresztény tábornok, Ciang-Kai-Ske diktátor más ellenségeivel együtt kiáltványt bocsátott ki, amelyben hevesen támadja a Népszövetség lanyhaságát a távolkeleti ügyben, követeli egész Kína azonnali mozgósítását Japán ellen és azzal vádolja a nankingi központi kormányt, hogy meghátrál Japán előtt.

Rejtélyes módon eltűnt egy dúsgazdag török tiszt

A rendőrség azt hiszi, hogy a különö milliómost örmény tolmácsa meggyilkolta

Konstantinápoly, október 11.

Az előkelő török társaságot rendkívül titokzatos ügy tartja izgalomban, amelynek főszereplője az előkelő társaság egyik ismert és számottevő tagja Said Hikmet bej, aki régebben tisztje volt a török haditengerészetnek. Said Hikmet bej 12 évvel ezelőtt feleségül vette az ismert török hadvezér és egykori nagyvezér Gazei Ahmed Muktar pasa özvegyét. Az asszonynak volt egy fia, aki a párisi követségen teljesített szolgálatot, azonban korán meghalt és az örökségi ügy tárgyalásánál Said Hikmet bej képviselte feleségét és ezért sokat kellett Párisban tartózkodnia és Genfbe utaznia, hogy megbeszéléseket folytasson a hagyatéki dolgában Mahmud Muktar pasa tábornokkal, Gazi Ahmed Muktar pasa első há-

zasságából származó fiával.

Legutóbb áprilisban utazott ki Franciaországba Said Hikmet bej és az egyik párisi közigazgató 530 ezer frankot vett fel felesége részére. Mindössze két levelet írt Párisból feleségének, május óta pedig egyáltalán nem adott életjelet magáról. Az asszony a török követséghez fordult, ahonnan megtudta, hogy Said Hikmet

másfélhétvel ezelőtt örmény tolmácsnak és tanácsadójának társaságában, a ki különben nyolc év óta áll a szolgálatában, Genf felé utazott, azonban a városba mostanáig sem érkezett meg.

A francia rendőrség megállapította, hogy a bej néhány állomással Páris után

KAMERADSCHAFT

a világ legnagyobb filmjének egyike

Antineuralgic

DR. NANU MUSCEL

az egyedüli gyógyszer influenza, migrén, idegzsák stb. ellen. Csakis eredeti csomagolásban áru-aitják. Minden dobozban az orvos felzésével ellátott 2 kapszula (osztályban) van.

Kapható:

gyógyszertárakban és drogériákban. Szf 17171

megvédte törvényét, olyan reakciók hangokat ütött meg, hogy az ígérete — mely szerint az állampolgárság problémáját gyökeresen akarja megoldani az őszi parlamenti szesszióban, — nem sok bizalommal kecsgett. Beszédét körülbelül így kezdte:

...mi nekünk nem olyan fontosak a nemzetközi egyezmények. A románok egyesülése nem nemzetközi egyezmények alapján történt...

...azt akarjuk, hogy mindazok, akik 1924-ben nem tartózkodtak lakóhelyükön, most állampolgársági bizonyítványhoz jussanak. Ennyit akarunk és semmivel sem többet. Azt akarom, hogy megértsenek. Ha valamelyik eszemben megtörtént a döntés, azon már nem változtunk. Ha valakinek állampolgársága iránti kérését elutasították, azon változtatni mi nem akarunk.

Ime, így válaszolt a miniszter kisebbségi képviselőknek arra a megjegyzésre, hogy egyes jegyző urak rosszakaratból, hozzá nem értésből, vagy hanyagságból utasítottak vissza kéréseket.

Hátszegi Ernő

elhagyta a vonatot és egy olcsó szállodában szállt meg. Nem sokkal később ott hagyta a szállóban csomagjait, eltávozott az épületből, ahová nem tért többé vissza. Said Hikmet rendkívül zsigori különc volt, aki nem bízott a bankokban és nagy összegű pénzeket, óriási értékű briliánsokat hordott állandóan magánál. Kétségtelennek látszik, hogy eltűnésekor is magával vitte a felesége részére felvett több mint félmillió frankot, amiből nem költött el semmit sem, mert Párisban, a mikor az utóbbi napokban pénzzavarba jutott, inkább néhány gyémántját zálogosította el és felesége pénzéhez nem nyúlt.

Nagy feltűnést kelt az, hogy a bej huszonnyolc éves örmény tolmácsa ugyan csak nyomtalanul eltűnt, úgy, hogy a rendőrség abban a feltevésben van, hogy a tolmács meggyilkolta és azután kirabolta Said Hikmet bejt. A francia rendőrség teljes erővel nyomoz a rejtélyes eltűnés ügyében, azonban még eddig nem sikerült az eltűnteket felkutatni.

Előkészületek a leszere-lési konferenciára

Páris, október 11.

Paul Boncour hadügyminiszter törvénytervezetet nyújtott be a képviselőházba a Strasbourg város területén épített egykori német erődíjvonat újjáépítéséről. A javaslat az erődíjvonat nagyarányú kiépítését és megerősítését kívánja, hogy Franciaországnak ezen az oldalon áttörhetetlen „védelmi zónája” legyen.

A magyarországi kisiparosok nem fizetnek forgalmi adót

Budapest, október 11.

A magyar kormány tegnap rendeletet adott ki, amely szerint azoknak a kisiparosoknak, akik segéd nélkül dolgoznak, forgalmi adót többé nem kell fizetniük.

Bulgária is részt vesz a Balkán konferencián

Bukarest, október 11.

Bulgária tudvalevőleg bejelentette, hogy Jugoszláviával fennálló konfliktusa miatt nem vesz részt a bukaresti Balkán-konferencián. Most Stoica Vasile, Románia szófiai meghatalmazott miniszterének közbenjárására a bolgár kormány engedett álláspontjából és elküldi delegátusait az értekezletre.

KAMERADSCHAFT

A BRASSÓI ASTRA MOZGÓBAN

Gömbös miniszterelnök szenzációs kijelentései a munkásproblémáról

„A világválságot a kapitalizmus visszaélései okozták“

Budapest, október 11

Ma délelőtti 10 órakor nyílt meg ismét a magyar képviselőház, hogy Gömbös Gyula miniszterelnök kormányprogramját meghallgassa és megvitassa.

A magyar kormány az volt az eredeti szándéka, hogy a rendkívüli parlamenti ülésszakot csak egy napra hívja össze, ezt a tervet azonban az ellenzéki pártok határozott kívánságára meg kellett változtatni, mert különben az ellenzék maga tette volna meg a szükséges lépéseket a ház összehívására és a kormányprogram részletes megvitatására.

Hétfőn délelőtti a képviselőház elnöke, Almásy László elnökleite alatt a pártok vezérei konferenciát tartottak, annak megállapítására, hogy a pártok milyen sorrendben vegyenek részt a kormányprogram vitájában. Gömbös beszéde után az egységes párt szónokája következik, majd a keresztény gazdasági párt, független kisgazdapárt és a szociáldemokrata párt megbízott felszólalója kerül sorra.

Tekintettel az ellenzék követelésére, a ház ülést nem napolják el a miniszterelnök beszámolója után, hanem alkalmat adnak a pártok szónokainak arra, hogy a kormányprogramot megvitathassák. Ezért a képviselőház szerdán is ülést tart, s csak szerdán napolják el. Érdekes, hogy a hétfőn délelőtti tartott pártközi konferenciára, amelyen Gömbös miniszterelnök is részt vett, úgy döntöttek, hogy egy-egy szónok beszédére csak 15 percet engedélyeznek s szükség esetén ezt az időt a ház határozata alapján meghosszabbítják újabb 15 perccel.

A felsőház csütörtökön és pénteken tart ülést a kormányprogram meghallgatására és vitájára.

Ugyancsak hétfőn zajlott le a keresztény gazdasági párt értekezlete is, amelyre Gömbös Gyula miniszterelnök is meghívást kapott. A keresztény párt vezetősége ezen az értekezleten azt a határozatot hozta, hogy az új magyar kormányt a parlamentben támogatja, de cselekvési szabadságát teljes mértékben fenntartja magának. Az értekezleten Gömbös miniszterelnök is felszólalt.

Hétfőn ülésezett a magyar szociáldemokrata párt vezetősége is, hogy az új kormányallás szemben foglaljon. A pártvezetőség határozottan Gömbös ellen foglalt állást és azt a határozatot hozta, hogy a parlamenti vita során gyökeres rendszerváltozást és az általános, egyenlő és titkos választójog alapján az új választások kiírását követeli.

A képviselőház ülése délelőtti 10 órakor kezdődött. Az érdeklődés azonban, amely Gömbös miniszterelnök bemutatkozása iránt megnyilvánult, egészen szokatlan volt. Már fél 10-kor a képviselőház ülésterme és karzatai színültig megteltek kíváncsi közönséggel. Az ülést megjelent a diplomáciai testület is. Egyöntetűen megállapították, hogy Gömbös bemutatkozása sokkal nagyobb érdeklődést váltott ki, mint Károlyi Gyula görge.

Gömbös Gyula fél 10-kor jelent meg a parlamentben. A folyosón még tanácskozott az egységes párt tagjaival.

Amikor az ülést megnyitották és a kormánytagjai Gömbös miniszterelnökkel az élükön bevonultak a ház üléstermébe, a szociáldemokraták padjáról a miniszterelnök felé kiáltották:

— A. Signor Gömbölini, halljuk, mit tud!

Almásy László elnök megnyitó szavai után Gömbös emelkedett szólásra és megkezdte programbeszédét, amelyről megállapítjuk, hogy történelmi jelentőségű lesz a magyar parlamentben az utolsó másfél évtizedben felszólalások történetében.

Beszéde bevezetésében a világhelyzetről adott áttekintést, majd rátért arra, hogy a polgársággal szemben a munkásság az osztályharc alapján áll, aminek kikristályosodása a szovjet. A munkássághoz intézi szavait, tudja, hogy

a töke nem nélkülözheti a munkásságot, de nem engedi, hogy ezt a réteget a szociáldemokraták kisajátítsák.

A gazdasági válságról megállapítja, hogy azt a kapitalizmus háború utáni mohósága eredményezte. Beszél Pán-Lurópa tervéről, amelyet szépnek, de kivitelezhetetlennek tart és inkább egy keleteurópai államszövetségnek a híve. A békeszer-

ződésekről megállapítja, hogy azok súlyosan bántóak s különösen követeli a Magyarországgal szemben elkövetett sérelem revízióját.

Külpolitikailag hangoztatja, hogy a szomszédállamokkal jóviszonyban kíván élni. Németországgal és Ausztriával különösen szoros összeköttetést kíván fenntartani, sőt a gazdasági egységet is megteremtteni.

Gömbös letöri az ipari kartelleket

Gömbös ezután Bethlen érdemeiről beszélt s azokat felbecsülhetetleneknek tartja. Majd azt szögezi le, hogy nem törekszik diktatúrára. Híve az általános,

Az országban felekezeti békét hirdet.

— Mi lesz a zsidókkal? — kérdezte Esztergályos János szociáldemokrata képviselő.

— Majd erre is rátérek, felelte a miniszterelnök.

— A zsidókkal szemben revideáltam eddigi álláspontomat és testvéremnek tekintek minden zsidót, aki sorsközösséget vállal a nemzet érdekeivel

titkos választójognak, sőt azt is megvalósítja a nemzet érdekeinek szem előtt való tartásával.

Visszautasít minden mozgalmat, amely

Közös jegybankot ajánl Közép-Európa számára a Petit Parisien

A nagyhatalmak támogatása és ellenőrzésével működne a pénzügyi intézet

Páris, október 11.

Henri Béraud, a Petit Parisien szerkesztője, a lap mai számában befejezi középeurópai tanulmányjáról szóló cikksorozatát. Összefoglalásul megállapítja, hogy Közép-Európában úgy gazdasági, mint politikai szempontból tarthatatlanok az állapotok. A nehézségek jó részét onnan származnak, hogy meghomlított a gazdasági egység, amely a kettős monarchia fennállása idején a Duna melletti területeket egymáshoz fűzte. Amikor a békét megkötötték, a monarchia feldarabolásánál csupán politikai szempontokat tartottak szem előtt. Elvagták ugyan Németország természetes útját Bagdad irányában, de az anyagi szükségletek figyelmen kívül hagyása következtében balkánizálódásra kényszerítették a Duna-medencét. A magukra hagyott kis államok kereskedelmi és pénzügyi terén valósággal hadiállapotba illő rendelkezéseket hoztak egymás ellen. Halaszthatatlanul sürgős segítségre van szükség, mert a mai helyzet fennmaradása a békét veszélyezteti. Mindenekelőtt

arra kell törekedni, hogy orvosolják az elviselhetetlen pénzügyi és gazdasági válságot.

Béraud azt ajánlja, hogy a nagyhatalmak támogatása mellett létesítsenek közös jegybankot, amely Közép-Európa valamennyi államában érvényes bankjegyeket bocsát ki, helyezze tovább szigorú ellenőrzés alá a jegybank alapjainak felhasználását, végül szállítsa le egyes államok fizetőképességének észszerű figyelembevételével a kölcsönök kamatait.

Béraud bizik abban, hogy ha sikerül a dunai államok szorosabb gazdasági együttműködését biztosítani, akkor megkönnyítik a politikai megújódást is. Természetesen ehhez kellő jóakaratra van szükség valamennyi fél részéről. A nagyhatalmaknak mindenesetre kötelessége — de egyben érdeke is — hogy a súlyos dunai problémák rendezését hathatósan előmozdítsák és szükség esetén akár szelid nyomást is érvényesítsenek a dunai államok közeledése érdekében.

Stere hivatát kémkedéssel vádolják a liberális lapok

A parasztpárti vezér maga kérte tanukénti kihallgatását

Bukarest, október 11

A liberálisok egyik lapja arról ad hírt, hogy Stere radikális parasztpártjának több vezető tagját az orosz szovjet javára folytatott kémkedéssel vádolják. Állítólag a katonai hatóságok értesítést kaptak, hogy Dimitrie Ghiaur és Evdoche Ghiaur, a Stere-párt sorozati tagozatának vezérferfiái, a GPU-val állnak összeköttetésben. Az illetőknél házkutatást tartottak sőt Evdoche Ghiaurt le is tartóztatták. Az ügy szenzációja, hogy maga Stere kérte, hogy a hadbíróági tárgyaláson tanuként hallgassák ki.

Ami Stereék összeköttetését illeti a szovjettal, erős a gyanu, hogy ez csak politikai rágalom. Mindenesetre furcsa hálá Sterével szemben, aki annakidején Bessarabiának Oroszországtól való elszakítása mellett agitált.

Dr. Pop Jonel Balázsfalvát akarja megtenni megyeszékhelyül

A kórháznak szánt másfélmillió lejnek a felével a vármegyei tisztviselőket költöztetik el

Dicsőszentmárton, október 11

Kisküküllőmegye lakosságát már évek óta foglalkoztatja az a kérdés, hogy vajon marad-e továbbra is megyeszékhely Dicsőszentmárton, vagy az egész vármegyei apparátust egyszer mégis csak átköltöztetik Balázsfalvára. Annai már meg is történt, hogy a vármegyei főorvosi hivatalt át is csempészték az új megyeszékhelyre. Közben azonban megbukott Ordache prefektus és a kedélyek azzal csillapodtak le, hogy Holom dr. erzsébetvárosi ügyvéd, Kisküküllőmegye új prefektusa megtartja továbbra is a régi megyeszékhelyt.

Néhány nappal ezelőtt azonban ismét történt valami a megyeszékhely megváltoztatása körül. A dicsőszentmártoni vármegyei prefekturát felhívta telefonon Pop Jonel dr. belügyi államtitkár és néhány percig beszélgetett Holom dr. prefektus távollétében Zileri szubprefektussal. A telefonbeszélgetés után olyan hírek szivárogtak ki a vármegyházról, hogy a megyeszékhely átköltöztetése ismét napirendre került.

A B. L. dicsőszentmártoni tudósítója a nyugtalanító hírek tisztázása érdekében illetékes helyen felvilágosítást kért a így tudta meg a következőket:

az adófizetés ellen irányul. Igazságos adó politikát akar bevezetni. (Nagy taps.) Senki se várjon azonban tőle olyan intézkedéseket, amelyek lerombolják a kapitalizmust, vagy a pengőt, vagy éppen inflációt jelentenek.

A szociáldemokraták közbekiáltására Gömbös így felelt:

— Önök inkább szövetségesei a kapitalizmusnak, mint mi (nagy taps a jobboldalon). Ha mi egészenleges kapitalistapolitikát folytatunk, önöknek nem lesz taláruk! Önök a kapitalizmus kinövésői és visszaélésein élőködnek. A magyar munkástömegek alig várják, hogy hozzájuk csatlakozhassanak. Ha én becsületes kézzel megkonditom a szociáldemokrácia fellett a lélekharangot, akkor önök itt nem politizálnak többé.

Ezután bejelenti Gömbös, hogy már a közeli napokban konkrét intézkedéseket tesz a kamatleszállítás érdekében s reméli, hogy a külföldi hitelezőkkel is meg tud egyezni. A termelést egyetemes iránváltás alá akarja vonni. Végül az árpelitikáról beszél és kijelenti, hogy letöri az ipari kartelleket, ha azok nem engedelmesskednek. Hogy a termelési költségek és az eladási árak közötti óriási különbséget csökkentse, létrehozza az úgynevezett áralakító bizottságokat.

A miniszterelnök programbeszédét a ház nagy lelkesedéssel és hangos tapsviharral vette tudomásul. Lapzártakor az ülést tovább tart.

Kisküküllőmegye költségvetésébe másfél millió lejt vettek fel a kórház támogatására, a pénzhiány miatt azonban ezt az összeget még nem utalta ki. Pop Jonel dr. belügyi államtitkár arra utasította a vármegyei prefekturát, hogy a kórháznak szánt másfél millió lejt ne utalja ki, mert a kórházról majd csak gondoskodik a közegészségügyi minisztérium valamilyen formában, ellenben a pénz felét, tehát 750 ezer lejt fordítsa a vármegye arra, hogy a prefektúra tisztviselőit költöztesse át Balázsfalvára.

A dicsőszentmártoni megyeszékhely átköltöztetése tehát ismét aktuálisá vált. Jellemző, hogy ismét olyan pénzekhez akarnak nyúlni, amelynek egészen más a rendeltetése, mint a megyeszékhely átvitele. Holott a kórháznak igazán szüksége volna már a megye szubvenciójára, mert hosszú idő óta nem fizethette gál és villanyzárlatát, arra pedig semmi reménye nincs, hogy a közegészségügyi minisztérium gondoskodik róla.

Gronau kapitány kényszerleszállást végzett az Óceánon

Newyork, október 11

Mnaillán vészjeleket fogtak fel Gronau kapitány, német repülő, aki mint ismeretes, világkörüli uton van. Gronau jelezte segélykérő jelzésében, hogy az indiai óceánon leszállásra kényszerült. Mentőexpedíció indult a német repülő megmentésére.

Nagyváradon a magyar párt nem paktál egy párttal sem

Nagyvárad, október 11

Nagyváradon a választott tanács visszaállítása folytán új városvezetőség megválasztására kerül a sor. A magyar párt és a Dolgozók Blokkja között paktumtárgyalások indultak meg, amelyek azonban eredménytelenül véződtek. A Blokk feltételeit a magyar párt elfogadhatatlannak találta egy polgári pártra nézve. — Ugyancsak nem fogadta el a magyar párt a nemzeti parasztpártiak paktumajánlatát sem. Így tehát a pártok egyedül indulnak a küzdelembe, amely — miután a magyar párt és Dolgozók Blokkja nem fogott össze — kétségtelenül kormánypárti vezetőség megválasztásához vezet.

UJITSA MEG

lejárát előfizetését, hogy a lapot zavartalanul és tennakadás nélkül küldhessük.

A Brassói Lapok

előfizetési ára egy hónapra 60 lej.

B. L. 3. OLDAL

— Főbe kell lőni a románokat, ha nem fizetnek adót — mondta rahoi pénzügyigazgató

Cseh Máramarosban már csak vérrel hajthatják be az adókat — Román képviselő segítségét kéri az apszai románok

Máramarosziget, október 11.
Opris Mihály a félkaru hadirokkant, Alsóapsáról bejött Máramaroszigetre. Három hétig kúrgatta a verejtékkel szerzett filléreket, ameddig összegyűjtött annyi, amennyi a határátlépési igazolvány kiváltásához szükséges, mert Alsóapsa Trianon óta Csehszlovákiához tartozik. Még pontosabban meghatározva, Ruszinszkóhoz és ez a kis község arról nevezetes, hogy négy héttel ezelőtt sortűz dördült el a csendőrok fegyveréből az egybegyűlt falusi tömegre, amely a türehtetlen adóterhektől roskadozó szembe mert szállani az állami adóvégrehajtóval. A sortűznek két halottja és 16 súlyos sebesültje volt. Az egyik halott Fuczur Mihály apszai parasztagda, a másik Opris Ioan, a félkaru Opris Mihály édesapja.

Opris Mihály tehát bejött Szigetre és dr. Lázár Illést kereste. A falujában írástudó emberekől hallotta, hogy a nagyságos képviselő ur egyszer már szóval tette a román parlamentben a csehszlovákiai románság siralmas helyzetét, de annak eddig még nem volt semmi fogantatja. Azt gondolta, hogy talán jobb lesz, ha ő maga beszél dr. Lázár képviselő urral, hogy segítsen az apszai románságon, mert ők már nem bírják soká a cseh hatóságok önkényuralmát és igazságot követel magának is a csendőrgolyók áldozatánul esett apjáért is akinek ártatlanul kellett meghalnia. De most hogy megtudta, hogy a Domnul deputat Bukarestben van, nekünk adja elő panaszait, hátha ez segít.

Igy fest a csehek „megértő” kisebbségi politikája.

A kis csehmáramarosi falucska Alsóapsa. Csaknem kizárólag románok lakják. A környékét pedig körülönni az égvölgy havasok, hogy annál még a csendőrok fegyverének a ropogása sem nagyon hallatszik át a szomszédos Romániába. A jaiszavakat pedig éppenséggel elnyeli az átholható körülfalás. Innen szemlélve a dolgokat, azt hinné az ember, hogy odaát jólét van. Jólét, munkaalkalom és kenyér. Mert állandó építkezés folyik. Minden faluban középületek emelkednek egyik napról a másikra, a föld felszínére és a legkisebb községet is bitumennel burkolt olajozott ut köti össze a szomszédos községekkel. A munkaalkalom és a jólét mégis nem más, mint optikai csalódás, amelyet a mi inségünk kilátó tornváról láttunk csak olyan rózsaszínűnek.

Közelebről nézve a dolgokat, kiderül, hogy az utakat idegenből hozott szakmunkások építették, az épületeknél pedig csak a vállalkozó keres, mert a falubeli munkászeket éhbéért dolgoztatják, a mely még a betevő falatra sem elegendő. De az adót, azt fizetni kell ha török, ha szakad. Nincs könyörület még ott sem, ahol a lakosságot a rutén parasztság alkotja. De a románokta vidékeken valóssággal irtóhadjáratot rendeznek a cseh fináncok az adók behajtása körül.

Hogy mennyi adót is kell tulajdonképpen fizetni? Ki tudja azt megmondani. Ott szinte naponta vezetnek be egy-egy új adómet és hogy az mennyit tesz ki, azt hiába is kérdezzük. Opris Mihály Apsán csak annyit tud, hogy egyik nap a tehenet kötötte el a finánc az istállóból, egy hétre rá pedig a szalmával töltött párnát huzzák ki a feje alól.

Van annak már vagy hat hete is, amikor rájöttek arra az apszai románok, hogy ez nem mehet tovább. Vagy az adót fizetik, vagy éhen pusztulnak. Összeállott tehát egy küldöttség Apsán és elmentek Rahóra a pénzügyigazgatóhoz, akinek elmondták panaszait. A pénzügyigazgató végig is hallgatta a beszédet, de azután csak annyit mondott az egyik végrehajtójának:

— Ha ezek a románok nem fizetik az adót, fel kell vinni őket az apszai hegyekre és ott kell főbelőni valamennyit!

ASTRA (Apolló) MOZGÓ
BRASSÓ.

A következő műsorban:

Hazatérés a frontról

Ilyen közvetlen közelből a csehek által oly sokat hangoztatott „megértő” kisebbségi politika. Szabad nyelvhasználat, az van. Az nem kerül az államnak semmibe, de ha nem fizetsz adót, akkor a legjobb ha főbe lönek, mert Csehszlovákia köztársaságának nincs belőled semmi haszna.

Ruszinszkóban már csak vérrel lehet végrehajtani

Augusztus óta az adóvégrehajtók már csak csendőri fedezet mellett merészkednek ki a falvakra. Mintha csak a francia forradalom előtti idők önkénye elevenedett volna fel ismét. A nép, az istenadta nép igába hajtva huzza a nehéz jármot és fájdalmas felhőrdülését a fegyverekre tüztözött hegyes csendőrszuronyok tudják csak némára csitítani.

Csehszlovákiában nincs konverzió és nincs parasztságot gyámolító politika. A parasztnak egyetlen rendeltetése van, hogy adót fizessen az államnak és jai neki, ha nem fizet. Nincs könyörület a ruténal szemben sem, de a román meg

éppenséggel főbe kell lőni. Ezen a véleményen van a rahoi pénzügyigazgató ur is.

Mindezeknek szinte logikus következménye az a sortűz, amely négy héttel ezelőtt Alsóapsán eldőrdült. Az adót már csak vérrel lehet behajtani és ennek az irtóhadjáratnak áldozatait Fuczur Mihályt és Opris Ioant holtan szedték fel az ut széléről, a tizenhat súlyos sebesültet pedig beszállították az ujonnan épült apszai kórházba, amelyet talán éppen erre a célra épített fel az előrelátó cseh kormány.

A román kisebbségi Opris Mihály Máramaroszigetre jött be Lázár Illés képviselő segítségét kéri.

Nilván nem tudta, hogy van valahol messzi egy úgynevezett Népszövetség és ennek a kisebbségi sérelmeket orvosló albizottsága is, ahol ezeket a panaszokat beiktatják.

És azután nem intézik el.

Kelen György

Kommunista zavargások Spanyolországban

Madrid, október 11.

Spanyolországban a köztársasági rezsim kikiáltása óta szinte szakadatlanul tartanak a zavargások. A fiatal köztárságot hol monarchista, hol kommunista zavargások rázzák meg. Újabb jelentések szerint Elerenában hatalmas baloldali megmozdulás történt. A forradalmi munkásszervezetek először sztrájkba léptek, majd nyílt felkelésbe mentek át. A sztrájkbizottság elfoglalta a város házat, bezáratta az összes üzleteket és lefoglalta az összes magánházakat. A polgári gárda harcabbocsátkozott velük, de kénytelen volt meghátrálni. A kormány erősítéseket küldött a veszélyeztetett vidékre. Remélik, hogy az izolált mozgalmat, amely nem terjedt át a szomszédos tartományokra sem, rövidesen sikerül elfojtani.

Elrabolták Párisban egy bukaresi urilányt

Páris, október 11.

Titokzatos eltűnés történt a napokban Párisban. Pénteken délelőtt érkezett a francia fővárosba Pop Pia 17 éves bukaresi urilány. A leányt a családnak egy Párisban élő barátja, a 26 éves Rusu Liviu várta a pályaudvaron, majd autóbba ültette, hogy a Notre Dame de Lionba menjen. Itt a leánynak néhány napot kellett volna töltenie, majd Belgiumba akarta folytatni útját Rusu Liviu bemondta a sofförnek az intézet címét s megígérte Pop Píának, hogy estére meglátogatja. Igéretéhez híven nyolc óra tájt

jelentkezett is, azonban kérdezősködésre a főnöknőnél azt a választ kapta, hogy ilyen nevű leány az intézetben nincsen és nem is jelentkezett felvételre.

Rusu azonnal értesítette a rendőrséget, megadta a fiatal leány személyleírását, azonban eddig a nyomozásnak semmi eredménye nem volt.

Nem tudják elképzelni, hogy a leány visszatért volna egyedül hazájába, elutazott-e azonnal Belgiumba, máshol keresett szállást, nem pedig a szigorú intézetben, szerencsétlenség érte, vagy pedig bűntény áldozata lett?

Papen a weimari alkotmány megváltoztatására készül

Hétmillió embert akar kizárni az alkotmány sáncaiból a német diktátor

Berlin, október 11.

Németországban a tábornoki rezsim minden erővel azon dolgozik, hogy a weimari alkotmányt megváltoztassa és megakadályozza, hogy a valóban demokratikus és szokásszerűleg tisztá választások révén a szélsőséges áramlatok továbbra is sikert arathassanak. A legutóbbi szavazáson a kommunisták előretörték, a nemzeti szocialisták pedig, mióta Papenék kitűrték őket a hatalomból, egyre komolyabban tolnak balra.

A Papen-kormány már ki is dolgozta a tervezetet a weimari alkotmány megváltoztatására. A birodalom egyik legkomolyabb lapja, a „Vossische Zeitung” már közli a módosítás részleteit.

A birodalom és Poroszország egyesül. A birodalmi elnök jogkörét erősen kiterjesztik. Szenátust létesítenek, holott eddig Németország volt az egyetlen nagyobb állam, ahol csak a választott képviselők hozták a törvényeket. Módosítják a választójogi törvényt. Eddig 20 évnél kez-

dődött a választói jogosultság, ezután 25 évnél. Képviselőnek legalább 30 évesnek kell lennie. Megszüntetik a választójogi egyenlőséget is, amennyiben a házasság berek és volt frontharcosok több szavazattal rendelkeznek, mint más választók.

Ezen megszorítások folytán körülbelül hétmillió 20—25 év közötti fiatalembert fosztanak meg választójoguktól, viszont kiterjesztenék a „megbízhatóbb”, idősebb emberek választójogát. Ezekkel a megnyirbálásokkal remélik Papen elérni a forradalmi pártok gyengítését már a november 5-i választásokon. A hirdadás

Macarónigyár felszereléséhez szakembert keresünk

azonnalra. Írásbeli ajánlatokat „Megbízható” jelűre Rudolf Mosse S. A. Oradea, Strada Alexandrii 2.

FEJFÁJÁSOK

idegzsába, influenza, rheumás fájdalmak csakis a

Dr. NANU MUSCEL-féle
ANTINEURALGIC

által gyógyíthatók. Eredeti dobozban, mely két kapszulát (ostyában) tartalmaz, fenti eredeti jelzéssel. Kapható gyógyszerárakban és drogériákban. 17171

nem szól arról, hogyan akarják életbe léptetni az új törvényt. Valószínű, hogy e célból újabb sükségrendeletet bocsát ki Hindenburg.

Ezzel a német választójog, amely eddig a legdemokratikusabb volt az összes országok között és aránylag a leghívebben juttatta kifejezésre a népakaratot, óriási mértékben visszafejldök és kezd hasonlítani a császári Németország korabeli választási viszonyokhoz.

Marx halálának évfordulóján

Harcot hirdet a szovjet a lenini eszmék terjesztése érdekében

Moszkva, október 11.

Az orosz atheista liga 120 rohamosztágot szervezett, hogy a közelgő zsidó ünnepeken a lakosságot, ha kell, erőszakkal is távolítsa a templomoktól. Az elmúlt napokban a kommunista internacionálé végrehajtóbizottsági ülésén *Ihaelmann* német vezér és *Kun Béla* is felszóltak. Beszédükben kijelentették, hogy Marx halálának 60-ik évfordulója alkalmából egy éven át nemzeti hadjáratot indítanak Magyarországra, Ausztria és Németországra ellen, a marxista és leninista eszmék terjesztésének érdekében.

A devizakorlátozás következtében teljesen leállt az áruforgalom

Nagyvárad, október 11.

A devizarendelet káros következménye Biharpuspöki állomáson mérhető le legjobban, ahol ugyszólván teljesen leállt az áruforgalom. Export semmi, külföldről is alig jön be áru.

Orosz buza Csehszlovákiának

Sulina, október 11

Tegnap érkezett a sulinai kikötőbe a Truossika hajó egy 3,175.640 kilós buzarakománnyal, amelyet a szovjet Nikolajevből hozott, hogy Csehszlovákiába szállítsa. A hajó egyébként még a tegnapi nap folyamán elhagyta a sulinai kikötőt, hogy Galacba menjen, ahol uszályhajókkal bonvolítja le a szállítást.

— Aiknek a szívüködése rendetlen, erőlködés nélkül ugy érhetnek el könnyű székelést, ha naponta reggel éhgyomorrra megisznak egy kis pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet. Szívzsakorvosok megállapították, hogy a Ferenc József víz szívelzsárosodásnál és billentyűhibáknál is enyhén, biztosan és mindig kellemeen hat. A Ferenc József keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

A B C

utasok részére

A: Ha Budapestre jön, szálljon meg a dunaparti elsőrangú **BRISTOL** szállodában,

B: mert olcsó áron nyújt mindent: szép szobát, kitűnő ellátást és szórakozást, hisz úgy a délutáni teánál, mint az esti vacsoránál tánc van.

C: Mindezt (szobát, teljes kitűnő ellátással) — a szoba fekvésétől függően — már napi 12 pengőért kaphatja.

Csikágó hirhedt banditái

Halotthamvasztójuk is van egy árubáz alatt

Az ismert amerikai író, William Rober, aki egyik legalapabb ismerője az amerikai alvilágnak és Al Capone birodalmának, a következő érdekes dolgokat mondotta Csikágóról:

— Csikágó?... Kétségtelenül a világ legveszélyesebb bűnözőinek találkozóhelye. Itt meg lehet találni a meszticet, a nápolyi csavargót, a párisi apacsot és a hamburgi matrót. Az emberek már egészen fiatal korukban kezdik és a fiatal-ságot külön iskolákban oktatják ki, hogy hogyan kell támadásokat megszervezni és sikeresen végrehajtani! Különböző csempész társaságok küzdenek a hegemonia megszerzéséért a város felett és gyakran előfordul, hogy

az egymás között előforduló nézeteltéréseket nyílt utcán intézik el gépfegyverrel.

Ebben a városban egyáltalában nem szégyen az, ha valaki szeszcsempész vagy ha kétes ügyekkel foglalkozik. Bizonyítani ugysem lehet, de nem is tanácsos. Az árulóokra és besúgókra a legrettenetesebb halálnevek várokoznak, kik a listára kerülnek, nem menekülhetnek meg a büntetésük elől.

— A rendőrség nem képes megakadályozni ezeket a rémtetteket?

— Nem. A csikágói rendőrség túl gyenge ahhoz, hogy szembeszálljon a bandákkal, de az igazat megvallva, nem is nagyon igyekeznek, mert maguk is sok esetben valamelyik szervezethez tartoznak. A vádlottakat a bíróság legtöbb esetben felmenti és ilyenkor előfordul, hogy a bandák saját maguk szolgálatának igazságát. Egyes bandák már annyira modernnek, hogy saját villamosszékekkel rendelkeznek, sőt tavaly egy halotthamvasztót építettek az egyik árubáz alatt. Hiába, a dollár utáni küzdelem és a szeszcsempészet teljesen felőrölte az emberi lelkeket.

VÁROSI TISZTVISELEKBŐL
AZ ALVILÁG HIRHEDT
VEZÉREI

— Igaz, hogy Csikágó a csőd szélén áll?

— Igaz, sőt azt lehet bátran állítani, hogy már csödbe is jutott! Ennek ropant egyszerű a magyarázata. Ebben a hatalmas városban nem fizet senkinek adót. Ha valakinek adója ezer dollárra rug, megjelenik nála egy ügynök valamelyik szervezettől és megfelelő összeg ellenében rendez az adóügyeket. Ez a gazdálkodás természetesen arra vezetett, hogy a város formálisan csödbe került, aminek következtében tisztviselőinek husz százalékát el kellett bocsátani! Az állás nélkül maradtak kénytelenek voltak valami foglalkozás után nézni és mivel a gyors meggazdagodás mindenkit csábított, a város volt tisztviselőiből néhány napon belül az alvilág hirhedt vezérei lettek.

— Csikágó különben is a világ legérdekesebb városának tekinthető. Sehöl sem találunk annyit szélhámos és naplopót, mint itten. A rettenetes tempóban fejlődő városban a világ sötéredke gyűlt össze. Nincs az a bűntény vagy szélhámoskodás, amit itt nem próbáltak volna ki, vagy hajtottak volna végre. Az utóbbi időkben egyre nagyobb mértékű kezd őlteni a halottrablás, mely megteremtette a modern idők legérdekesebb biztosítását: a halotthamvasztást. Tavaly

egész sereg aranyponyót raboltak ki a legbámulatbaejtőbb módszerekkel. Egyszer az egész vonatot egy holt vágányra vezették és valósággal ellopták az egész szerelvényt a vasúti személyzettel együtt. A tavasszal egy petróleumvonatot adtak el a vállalkozó szellemű szélhámosok, mely mint állami szállítmány érkezett az egyik teherpályaudvarra és mikor reg-

gel az átvételre jelentkeztek, hűlt helyét találták a tisztviselők az egész szállítmánynak.

— Mi volt a legérdekesebb eseménye odalent?

— Tavaly az egyik razzia alkalmával súlyosan megsebesültem és magukkal vitték egy földalatti rejtékhelyre a banditák.

Ekkor ismertem meg a csikágói alvilágot a maga sötét titkaival együtt, ahová különben talán sohasem kerülhettem volna

Egy évig megint béke lesz — a Népszövetség asztalánál

A Népszövetség bizottsága befejezte a kisebbségi ügyekről szóló jelentés vitáját

Genf, október 11.

A Népszövetség politikai bizottsága hétfőn befejezte a kisebbségi ügyekről szóló jelentés vitáját és elfogadta a jelentést. Az előterjesztés semmi pozitívumot nem tartalmaz. Az áll benne, hogy az érdekelt kormányok beleegyezésével huszonnégy esetben hozták nyilvánosságra a kisebbségi petíciók elintézését, tíz esetben kedvezően intézték el a panaszt, három esetben pedig a kormányok azt a választ adták, hogy nem tartják célszerűnek az elintézését nyilvánosságra hozni. A jelentés még felsorolja az egymással szembenálló véleményeket a kisebbségi kérdésekben anélkül, hogy a megoldásról vagy a vélemények összeegyeztetésének módjairól egy szót is szólna.

A jelentés jellemző a Népszövetségi kisebbségi struccpolitikájára. Ez alkalom-

mal is világosan kitűnik, hogy Genf nem borsátkozik az ügyek bevizsgálásába, hanem az érdekelt kormányok felvilágosításait készpénznek veszi és lényegében elintézetlenül hagyja a kisebbségi panaszokat. A jelentés is éles kritikában részesült a delegátusok részéről. Rozenberg rémet kiküldött az ellen kelt ki, hogy a jelentés meg sem említi a német javaslatokat — elintézéséről nem is beszélve. A norvég delegátus és mások is élesen támadták a semmitmondó jelentést, a melynek védelmére Zaleski lengyel külügyminiszter csak annyit tudott felhozni, hogy az „feltétlenül tárgyilagosa”.

A BANDITÁK HALÁLOS ÍTÉLETEI

— Szemem előtt végeztek ki öt embert, mert rendőrségi besúgók voltak, egy tízéves gyermeket, akinek apja nem fizetett váltságdíjat, pedig megvakítottak és agy küldték vissza. Egy fiatalemberben az egyik rendőrkapitány fiára ismertem, aki nappal a legjámborabb pap volt, éjjel pedig egy csempészbanda feje.

Azonkívül találkoztam egy milliárdos fiával, aki kalandvágyból megszökött a szülői háztól és beállt betörőnek.

Mindezek dacára a francia befolyás alatt álló népszövetségi bizottság engedelmesen megszavazta a jelentést, amely további egy évre lehetetlenné teszi a kisebbségi panaszok elintézési módjának megváltoztatását.

Százmillió értékű hamis ezrest kobozott el a turnuszeverini rendőrség

A bandavezér le akarja löni a rendőrspektori

Turnu Severin, október 11.

A Banca Nationala turnuseverini fiókjánál az utóbbi időben ismeretlen tettesek 50 darab hamis ezer lejeszt helyeztek el. A bank értesítette a sziguranca, amely a Bukarestből érkezett Stratilescu inspektorral megindította a nyomozást és rövid idő alatt leleplezte a nagyarányú és jól szervezett bankjegyhamisító bandát. Először egy Tener Mihai nevű gazdát tartóztattak le, akiről kiderült, hogy nemcsak a Nemzeti Banknál, de több üzletben is megpróbált hamis pénzeket elhelyezni. Tener vallomása során aztán kiderítették, hogy a pénzeket Drăgoiu Constantin turnuseverini kereskedő terjesztette, aki már több ízben volt letartóztatva hasonló bűncselekményekért. Drăgoiut őrizetbe vették és megígérték neki, hogy ha mindent bevall, úgy semmi bántódása nem lesz. Erre a kereskedő világosságot derített az egész ügyre. Elmondotta, hogy a hamispénzt Stroesti községben gyártották.

A hatóság azonnal kiment a megnevezett

községbe ahol Nicolitoiu Alexandrina asszony házában egész nagyarányú pénzgárvártó üzletet találtak. A gárvárt Szabó Lajos vezette, aki szintén ült már hamis pénzgárvártásért. Nicolitoiu asszony házában

több mint 12 millió lej értékű hamis ezer lejeszt találtak, azonkívül nagymennyiségű anyagot, úgy, hogy körülbelül 100 milliót tesz ki a megtalált hamis pénz.

Amikor Szabó Lajost letartóztatták, revolvert rántott és azzal Stratilescu inspektorra akart löni, azonban tettét idejekorán megakadályozták.

Rövid idő alatt sikerült az egész pénzhamisító bandát ártalmatlanná tenni.

Eddig Szabó Lajost, Ispă Antont, Marinescu Constantint, Tutui Constantint, Semen Mihait és Drăgoiu Constantint tartóztatták le. Solga Iorgu, aki szitén tagja volt a bandának, megszökött és magával vitt kétféle lejt kitévő hamis ezrest.

A nyomozások a legnyilvánvalóbb apparátussal tovább folynak.

Nyílt ellenségeskedés Hitler és Hugenberg hivei között

Berlin, október 11.

A november 6-iki választásokat megelőző harcok Németországban a tittelegességig fajultak. A harcok főleg Hitler és Hugenberg párhívei között dülnek.

A hitleristák azonban már alig-alig tartják magukat. Ugyanis a múlt hetekben megtartott községi választásokon a felét sem kapták meg a várt szavazatoknak. Hugenberg ezzel szemben annyit kapott, hogy a Reichstag, — amelyre Pápen kormánya alapul — legalább kétszer annyi mandátumot kap, mint a feloszlatott parlamentben volt.

Erre aztán a hitleristák elfelejtkeztek ellenségeikről és testvéreikről s most már a német nemzetiek ellen fordultak, sőt elhatározták, hogy azoknak minden gyűlöletét megzavarják.

Ezt meg is kezdték, amennyiben Berlinben a „Neue Welt” termében tartott gyűlésre csapatokban rontottak be és ott véres harcot vívtak az ellenséges párhívekkel és a rendőrséggel. 35 hitlerista és 23 német nemzeti súlyosan megsérült.

A nemzeti szocialisták tehát, a jobboldaliak legnagyobb ellenségüknek a német nemzetieket tartják.

A rendőrség megtette a szükséges intézkedéseket, hogy még egyszer elő ne fordulhasson az, hogy mint most is, a hitleristák rohamcsapatai revolverrel, pátárdákkal s riasztó pisztolyokkal felfegyverkezve, sőt mentőkkel és orvosokkal hatoltak be a Hugenberg híveinek gyűlésére.

Berlinben egyébként óriási szenzációt keltett, hogy dr. Frank, Hitler jogtanácsosa elvállalta a kommunista Lahnsen fivérének védelmét, majd Frankot a nemzeti szocialista Lütgebrune is követte. Ebből a hitleristák balrafordulására következtettek, ugyancsak abból is, hogy a hitlerista sajtó állandóan támadja a német nagyipart, illetve azokat a nagyvállalatokat, akik Hitlerrel a szubvenciót megtagadták. Egyébként az „Angriff” sztrájkra buzdítja a munkásokat. Ennél több igazán nem kell.

Janovics Jenő dr.-é a nagyváradi színház

Nagyvárad, október 11.

A nagyváradi színházra, mint azt már említettük is, négyen adták be pályázatukat. Janovics Jenő, Hevesi Miklós, Vigh Ernő és Parlaghi Lajos. Tegnap döntött a koncessziók ügyében Egy polgármester s a színházat az idei szezonra végérvényesen Janovicsnak, akit maga Vajda miniszterelnök protezsált, ítélte. A nagyváradi közönség általános meglepéssel vette tudomásul a döntést és bizakodással néz a szezon el-

Majdnem 100 millió passzívával kért birói likvidálást egy galaci cég

Galac, október 11.

A galaci piacon szenzációként hatott egyik ismert nagy vállalat birói likvidációs kérelme.

Goldstein és Oornstein cég egyike volt a legnagyobb és legjobb meneteli rövid-áru behozatali vállalatoknak. Óriási összeköttetései voltak a kiúfölddel, Olaszországgal, Angliával s mivel az üzletek jól mentek, Bukarestben, Jasiban és Botosaniban is fiókokat nyitott. A gazdasági válság azonban ezt a céget sem kímélte meg. Így történt meg, hogy ez a hatalmas cég most birói likvidációt kért.

A mérleg szerint a cég aktívái 85 millió 627.566 lejt tesznek ki, míg a passzívák amelyek meghaladják az aktívákat, 93 millió 400.590 lejté rugnak.

A szenátus is megszavazta a konverziót Munkanélküliek tüntettek a Ház előtt

Bukarest, október 11.

A hétfői napon két ülést is tartott a szenátus. Most már csak szavazott, tekintve, hogy este bezáródott a rendkívüli ülés. A délutáni ülésen a szakszónkénti vita során egyetlen módosítás nélkül került elfogadásra a konverziós javaslat, amelyet a szenátus 115 szavazattal 16 ellenében elfogadott.

A délutáni ülést különben izgalmas jelenet szakitotta félbe. A Bulevardul Elisabetan mintegy háromszáz munkanélküli tüntetést rendezett. A szenátus elé vonultak és követelték, hogy a szenátus szavazzon meg egy törvényt a munkanélküliek segélyezésére. A honatyák tiz tagu küldöttséget bocsátottak be, amellyel Joanitescu miniszter kezdett tárgyalni.

Összehívták az osztrák nemzetgyűlést

Bécs, október 11.

Az osztrák szövetségi kormány intézkedése re a nemzetgyűlést október 20-ra összehívták.

MacDonald Londonba hívta Herriot-t

London, október 11.

Ismeretes, hogy MacDonald Londonba hívta Herriot francia miniszterelnököt. Újabb jelentések szerint Herriot elfogadta a meghívást és még e hét folyamán Londonba utazik. A Press Association értesülése szerint a két államférfi az öthatalmi konferenciát és a német fegyverkezés ügyét, valamint Németországnak a leszerelési konferenciáról való visszavonulását beszélik meg. Hogy Londonba csak Herriot kapott meghívást, az az angol sajtó kommentárjai szerint nem jelent titkos megállapodást a két ország között. MacDonald azért tárgyal külön csak Herriotval, mert Franciaország az egyetlen, amely nehézségeket támaszt a „kis leszerelési értekezlet” összehívásánál. Mindenesetre, a leszerelés ügye igen vontatott tempóban halad, amikor külön találkozás szükséges csak ahhoz, hogy egy szintén kétes sikerű konferenciát össze lehessen hívni.

Ha szőke haja folyton sötétedik, úgy mossa rendszeresen az új speciális shampooval: a Fekete-fejű Extra-Blonddal, „hajfényvel” és habszemvédővel. A Fekete-fejű Extra-Blond tisztítja a haját és visszaadja eredeti természetes aranszőke fényét. A „hajfényvel” való utólagos öblítés az egészséget szolgálja és az aranyfényt csillogóvá teszi. A habszemvédő lehetővé teszi, hogy a fejmosást nyitott szemmel végezzük, ami rendkívül méltánylandó kényelem! Az Extra-Blond mindenütt kapható, ahol a Fekete-fejű Extra (sötét és világos) raktáron van. Figyeljen a zöld-fehér csomagolásra. Képviselet: J. Barthes, ügynökség, Braşov.

B. L. 5. OLDAL

A CSODÁS PUDER

Kapható: KRAFFT & HERBERTH DROGERIABAN, BRASSÓ

OKTÓBER 13.

Hírek

Forum Mozdó, Brassó

Még csak néhány napig!
Gustáv Fröhlich és Charlotte Susa
világlágere:

A varsói bál

A párisian érdeklődésre
való tekintettel, a jegyekről ajánlatos előre
gondoskodni.

Október

13

Csütörtök

Róm. kath.: Ede kir. hv.
— Protestáns: Kálmán. —
Görög: Kárp. — Izraelita:
5693. Tisri 13. — Napkelte:
6.15. Napnyugta: 17.12.

Bécsi orvosnő látogatása egy arab háremben

Bécs, október 11.

Frida Becher Rüdendorf bécsi orvosnő, aki néhány hetet Egyiptomban töltött, abba a kivételes helyzetbe került, hogy európai léteire beléphetett egy egyiptomi hárembe. A luxori szálló arab portása kérte meg, hogy vizsgálja meg súlyosan beteg feleségét. Eleinte huzódzkodott, de a mikor az asszony házirozsra is kérte, végre eleget tett óhajuknak.

Az arab orrossal együtt autóbá vitt, a mely az arab városnegyed egyik szűk utcájában, egy szerény külsejű ház előtt állt meg. A kapun keresztül, amelyet egyiptomi szokás szerint kutyák, kecskék, baromfiak népesítettek be, bekerült az udvarra, ahonnan lépcső vezetett a szalónba.

Alacsony, szőnyegekkel, párnákkal fedett padok, olcsó bambuszasztalok, dohányszőkezetekkel és virágoszákkal, a falakon tükrök, az ablakpárkányon arab könyvek és folyóiratok, mellettük üres konzervdobozok. A szomszéd szobában, a melynek az egész butorzata egy hatalmas rézagy volt, feküdt a páciens bő redőkben leomló fekete ruhában. Rendkívül sovány volt.

Az orvosnő alapos vizsgálat után megállapította, hogy, miután kellő időben elmulasztották az operációt, csak rádiumbesugárzás segíthet, ezért pedig Kairóba kell utazni.

— Majd gondolkodunk a dolgon, — mondta a beteg asszony apja, aki ezután megkérdezte, hogy mivel tartozik.

Mint hogy az orvosnő hallani sem akart honoráriumról, az öreg arab egy szép szkarabeus-gyűrűvel ajándékozta meg.

De a páciens talán még most sincs Kairóban. Mert, amikor meghallotta, miről van szó, állítólag így szólt: „Ez lehetetlen, Allah ezt nem engedi meg.”

— A SZEGEDI EGYETEM DISZDOKTORA LETT MÓRA FERENC. Budapestről jelentik: Horthy kormányzó megengedte, hogy a szegedi tudományegyetem diszdzektorává válassza Móra Ferencet, a kiváló magyar író és publicistát. Móra Ferenc, — akit egyébként Erdélyben is ismernek és szeretnek, — a szegedi egyetem diszdzdoktori oklevelét irodalmi munkásságáért és régészeti kutatásaiért kapta meg.

— Hideg telet kapunk. A német meteorológusok jóslata szerint, az 1911 és 1921 év analógiájára, amikor a hosszantartó meleg őszt kemény tél követte, az idei évre is szigorú telet várhatunk. A hideg maximumát 1935 január 1 és február 29-ike közti időre jósollák.

— SZÖVETKEZETBE TÖMÖRÜLNEK AZ ÁLLASNÉLKÜLI MÉRNÖKÖK. A brassói mérnökkongresszus alkalmával felvetődött az a gondolat, hogy valamilyen formában az állástalan mérnökkörből is gondoskodni kellene, mert a hatalmas létszámú uszó repülőtelep fejlődik, amelyet mindeztől kezdve elsősorban sikertelenségek miatt veszítette el keresetét, a fiatalok legnagyobb része pedig egyáltalán nem jutott álláshoz. Az életrevaló gondolat megvalósítására már is mozgalmat indult, azzal a szándékkal, hogy az állástalan mérnökkörök külön szövetségbe tömörüljenek. A mozgalmat előkészítő bizottsága október 16-án, vasárnap délelőtt 10 órakor tartja meg első ülését Brassóban, az Edeslyuk vendéglő egyik különtermében.

— Időjárásjelentés. A budapesti meteorológiai intézet jelentése szerint továbbra is igen enyhe idő várható, változóan felhős éggel s helyenként esővel, vagy zivattal.

— AZ ÖSSZES NÉMET BANKOK KORMÁNYBIZTOSA SCHACHT LETT. Berlinből jelentik: Lappjelentések szerint dr. Schachtot, a birodalmi bank volt elnökét a napokban az összes német bankok kormánybiztosává nevezték ki.

— IVÓVÍZET TALÁLTAK MONTENEGRÓBAN. Cetinjből jelentik: Cetinje és környéke a nyári száraz hónapokban rendkívül sokat szenved a vízhiánytól. Néhány héttel ezelőtt Cetinje városa meghívta Levin Leopoldot, a neves geológust, hogy Cetinje és környékén viz után kutasson. Levin geológus, aki már Spanyolországban és Albániában is igen jelentős kutatásokat végzett, néhány heti tudományos vizsgálódás után Cetinje környékén jelentős vízmennyiséget talált. A geológus szerint Cetinje alatt a föld tele van vízzel, tavakkal és ezek a víztömegek olyan mennyiségben fordulnak elő, hogy a vízmennyiség egy százezer lelket számláló város villanytelepét is el tudná hajtani. A Cetinje környéki hegyek alatt, nem is nagyon mélyen, hetnyolc méter mélységben, édesvízi patakok folydogálnak, sőt negyven méterre a föld alatt egy bővízü folyó is van, amely az egész Crna-Gorát eláthatná vízzel. Természetes, hogy Levin kutatásait az egész Crna-Gora nagy érdeklődéssel kíséri s azt remélik, hogy a vízhiány, amely századok óta sok szenvedést okozott Montenegróban, egy csapásra megszűnik.

— Egész Európát behálózta a kábítószerbandák leplezetek le. A Daily Express szerint a Scotland Yard minden idők legveszedelmesebb és legnagyobb kábítószerbandájának jutott a nyomára, amely egész Európát behálózta. A londoni főhadiszálláson mintegy ezeröttszáz ügynök névsorát találták meg. A bandában magasrangú személyiségek is szerepelnek, akik maguk is rabjai a kábítószernek, s akiket a gonosztevők közbenjárókul használtak fel, ha bajajutottak.

— BRASSÓI HIREK. Szarka Flóra brassói, Hirsch-utcai lakos feljelentést tett a rendőrségen ismeretlen tettesek ellen, akik lakásáról 12 ezer lej készpénzt loptak. — Az állomás rendőrség letartóztatta Leonte Vasile brassói munkást, aki állandóan vasuti jegyekkel manipulál. Letartóztatása alkalmával 33 darab még használatlan jegyet találtak nála, amiknek eredetéről nem akar felvilágosítást adni. A nyomozás mindkét esetben megindult.

— Incheape lord milliós hagyatéka. Londonból jelentik: Incheape lordnak, a nemrég Montecarlóban elhunyt hajómágnásnak hagyatékát az edinburghi hagyatéki bíróság 2,124.707 fontra értékelte. Az örökösödési adó 1,027.447 fontot, azaz a teljes összegnek majdnem felét teszi ki.

— ÖNGYILKOS LETT EGY HATODIKOS GIMNÁZISTA. Baltiből jelentik: Nicolae Măia balti hatodik gimnázista fiú szülei értesítették a rendőrséget, hogy gyermekük eltűnt otthonról. Reggel iskolába ment és éjszaka sem tért haza. A rendőrség megindította a nyomozást, amikor katonák jelentették, hogy a gyaktólóteren egy fiatal fiú nolttestére bukkantak. A kiszállott bizottság megállapította, hogy az eltűnt Nicolae Măia a gyaktólóteren revolverrel öngyilkosságot követett el és meghalt. A gyagyert, mint kiderült, egy őrnagy rokonától lopta. Hogy a 17 éves fiút mi készítette az öngyilkosságra, az egyelőre titok.

— HALÁLTHOZÓ SÜLYOS TESTISÉRTÉSÉRT FEL ÉVRE ÍTÉLTÉK EL. Déváról jelentik: A törvényszék hétfőn ítélték Roman Petru kergesi lakos fellett, aki Roman Raveca nevű rokonát önvédelemből leforrázta azzal a dézsa forró vízzel, amivel őt akarta leönteni, s aminek következtében az asszony meg is halt. A bíróság a fennforgó körülményekre való tekintettel a vádlottat hat havi börtönbüntetésre ítélte, amibe a vizsgálati fogságban töltött időt is beleszámította. Ugy az ügyész, mint a vádlott, felebezést jelentettek be.

— Történelemelőtti rajzok a palesztinai barlangokban. Londonból jelentik: A judeai sivatagban, az Umm Quatafa és Vadi Khareitun közötti barlangokban rendkívül érdekes történelem előtti rajzokat találtak. A barlangok falain elefántok, orrszaruak és a gazellák csoportjához tartozó állatok karcolt képei láthatók s egyes barlangokban megtalálták az őskori „művészek” által használt, kovából készült karcolóeszközöket is. Ezek az első, Palesztinában talált történelem előtti rajzok.

— ÉVENTE 150 MILLIÓ DOLLÁRT ZSAROLNAK A CHICAGÓI BANDITÁK. New-yorkból jelentik: Az amerikai önkormányzati testület washingtoni kongresszusán érdekes adatokkal világították meg az Egyesült Államok zsaroló szervezeteinek tevékenységét. Statisztikai adatokkal bizonyították be a kongresszuson, hogy Chicagóban önmagában évenként mintegy százötvenmillió dollárt zsarolnak össze ezek a szervezetek, ugyanakkor, amikor Chicagó városának összes közigazgatási költségei 165 millió dollárra rúgnak. Az Egyesült Államok összes városaiban évenként 11—15 milliárd dollárt zsarolnak össze banditaszervezetek. A kongresszuson megállapították, hogy a zsaroló szervezetek működése a prohibíció következtében fajult el ilyen nagy mértékben. Azelőtt a szakszervezetek, a különböző munkásszindikátusok és bizonyos politikai szervezetek sarcolták a lakosságot. Ezek helyébe lépett a prohibíció életbe lépése óta a banditák kiterjedt zsaroló szövetsége.

— Bosszúból megölték a szomszéd egész családját. Csernoviczből jelentik: Borzalmas gyilkosság történt az elmúlt éjjel Comoresti községben. Grubnic Endochia 30 éves asszony, aki vadházasságban élt Balista Ilie gazdával, már régóta haragot tartott a Beronovschi családdal. Tegnap éjszaka Beronovschi Sándor és Nicolae behatoltak az asszony lakásába, ahol Balista és két fia tartózkodtak. A két Beronovschi fivér baltákkal megtámadta azokat és úgy Balistát, mint a két gyermeket megölték, míg az asszonyt súlyosan megsebesítették. A gyilkosok borzalmas tetteük után eltűntek a faluból.

— KEVESEBB SÖRT ISZNAK A NÉMETEK. Berlinből jelentik: A statisztikai hivatal azt az „elszomorító” megállapítást hozza nyilvánosságra, hogy míg a háború előtt minden egyes németre évi 100 liter sörfogyasztás esett, most csak ötvenhat liter esik minden lakosra.

— ELKÖTÖTTE MÁS ISTALLÓJÁBÓL A TEHENT. Csikszederáról jelentik: Már megírta a B. L., hogy Csikmegyében egy idő óta napirenden vannak a marhalopások. Most újabb feljelentés érkezett a csikszederai rendőrséghez, melyben Nágler Izidor borkereskedő tesz feljelentést ismeretlen tettes ellen, aki istállójából egy tehent lopott. A csendőrség és rendőrség most karöltve kezdik meg a nyomozást a marhatolvajok kézrekerítésére.

— Amatőrfényképezési kiállítás Sepsiszentgyörgyön. A sepsiszentgyörgyi fotoszakosztály Szász Jenő rendezésében amatőr fényképképző kiállítást tervez október 29-től 31-ig. A kiállításon részt vesznek úgy a helyi, mint vidéki amatőrök, akik képeiket Szász Jenő, Dobav Ernő és Kásás Sándor üzetébe küldjék be. A részvételi díj mindössze 20 lej. A három legegység kép kiállítását megjutalmazzzák. Bővebb felvilágosítással szolgál a fentemlített üzletek szolgálat.

— 315000 GYERMEKET NYÁRALATOTT AZ OLASZ KORMÁNY. A La Rivista (A Szemle) c. olasz havi folyóirat, a Popolo d'Italia képes mellékletének szeptemberi száma impozáns képet nyújt arról a hatalmas teljesítményről, amelyet a fascista kormány az olasz ifjúság érdekében kifejt. Több mint 100 oldalon keresztül közöl a diszes melléklet felvételeket azokról a gyermeknyaralattási tele-

BUDAPEST

Svábhegyi

subalpin (430 m.)

életés
gyógyintézet,

Szanatórium

Legideálisabb éghajlat
klímával rendelkező hely.

már heti 140 P-től
látást nyújt orvosi felügyelettel, 5-6-szor
étkezéssel, vizkurával, fűtéssel együtt.

pekről, amelyeket Olaszország Comotól Siracuzáig és Tripolistól Rhodusig létesített. Háromszáztizenöt ezer gyermek talál üdülést az 1312 nyaralótelepen, amelyek közül 261 a tenger mellett, 237 pedig a hegyek között fekszik.

— BOROS DR. UNITÁRIUS PÜSPÖK LATOGATÁSA KISKÜLLÖMEGYÉBEN. Dicsőszentmártoni tudósítónk jelenti: Fényes ünnepséggel avatta fel kulturházát és kibővített iskoláját Küüllödomb község unitárius egyházközsége. Az ünnepségen megjelent Boros György dr., unitárius püspök is, aki avató beszédében további lelkes munkára hívta fel küüllödombói híveit. Este kulturünnepély volt, amelyen a megnyitó beszédet Gvidó Béla dr. eszper, az ünnepi beszédet Vajda Béla dr. mondotta. Nagy Endre dr. székelykeresztúri unitárius gazdasági iskolai igazgató pedig lendület előadást tartott, majd a dicsőszentmártoni és a küüllödombói unitárius dalárdák énekeltek magyar dalokat. Boros György dr. Küüllödombóról Gvidó Béla eszper és Gálffy Zsigmond kolozsvári kollégiumi igazgató kíséretében Bethlenszentmiklósról utazott s onnan visszatért Kolozsvárra.

— EGY ÉGŐ HAJÓTÓL EGÉSZ ÉJJEL VÖRÖS VOLT A LONDONI ÉG. Londonból jelentik: A londoni kikötőben a szombatra virradó éjszaka nagy tűz pusztított. A tűz egy svéd teherhajón keletkezett, amely nagy gyapotszállítmányt hozott az angol fővárosba. A könnyen égő gyapot oly gyorsan terjesztette a tüzet, hogy az égő hajó megmentésére gondolni sem lehetett. A szárazon és vizen kivont tüzoltók csak arra szorítkoztak, hogy lokalizálják a tüzet és megakadályozzák, hogy a lángok a Themseparti raktárházakra is átterjedjenek. A raktárházakat sikerült is megmenteni a pusztulástól, a svéd hajó maga azonban teljesen leégett. Az anyagi kár huszezer font sterling. Az égő hajó lángjai egész éjszaka világítottak és vörösré festették London fölött az eget.

Leszakadt a háztető

Róma, október 11.

Az alsóolaszországi Medina városban a vasárnapi futballmeccset sok szegény gyerek a pálya melletti házak tetejéről szokta végignézni. Egyik háztetőn körülbelül száz gyerek foglalt helyet és szívszorogva figyelte a játékot. A meccs már a vége felé járt, mikor a tulterhelt, amugy is rosszkarban lévő tető nagy robajjal leszakadt és a szerencsétlen gyermekek lezuhantak a földszintre. Negyvenhárom kórházba szállították, hat közülük haldoklik. A városban óriási a gyász és a rémület.

Gondoljon pénzére és egészségére

és vásároljon

garantált
cipőárut,

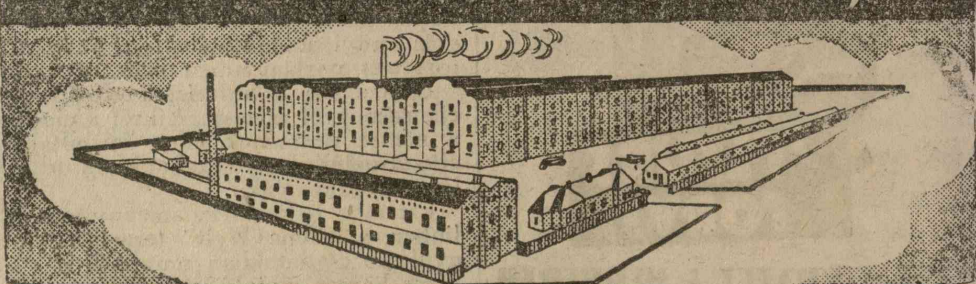
az egész világ által elismert

szolid,
higiénikus
és olcsó

minőségben,

gyáraink lerakatainál:

D.MOCIORNITA

Bukaresztben és a vidéken.

Az uszó repülőtelep

A világ legnagyobb németnyelvű repülő-filmjében, az amerikai Metro-filmgyár „ÉGŐ TITÁNOK” (Wolkenstürmer) című monumentális német filmslágerében, amelyet Brassóban a FÓRUM-MOZGÓNAK sikerült megszerezni, a jelenetek nagyrésze a világ leghatalmasabb Zep-pelinjén játszódik le. A Zeppelin körül valóssággal uszó repülőtelep fejlődik, amelyet mindeztől kezdve elsősorban sikertelenségek miatt veszítette el keresetét, a fiatalok legnagyobb része pedig egyáltalán nem jutott álláshoz. Az életrevaló gondolat megvalósítására már is mozgalmat indult, azzal a szándékkal, hogy az állástalan mérnökkörök külön szövetségbe tömörüljenek. A mozgalmat előkészítő bizottsága október 16-án, vasárnap délelőtt 10 órakor tartja meg első ülését Brassóban, az Edeslyuk vendéglő egyik különtermében.

* Orvosi körökből. Dr. med. A. Zell a Fleusburg-i (Németország) diakonissák intézetének volt I. sebész asszisztense (vezető orvos dr. Baum orvostanár). Brassóban telepedik le, mint specialista sebész és női gyógyászati műtétekben rendel 11-12-ig és 3-4-ig Hirsch-utca 18 l. em. A műtétek a dr. Depner-féle szanatóriumban, Hirsch-utca 15 szám alatt végeztek.

* Új fényképezési műterem Brassóban. A napokban új fényképezési műterem nyílt meg Brassóban a Kolostor-utca 7 sz. alatt, az Európa-kávéház udvarán. Az új cég főnöke Springer Gyula, a „Carmen” fényképezési műterem megalapítója. A Springer-műterem a legmodernebb felszereléssel, új gépekkel, új világítási effektusokkal dolgozik és a legelőkelőbb képeket állítja elő. Brsso közönsége biztonára nagy örömmel üdvözli ezt a kipróbált szakembert, műterme megnyitása alkalmából.

* Foltok az ajtókon és falakon, valamint szekrényeken nagyon csúnyák. Itt csak VIM segít: gyorsan eltünteti a legrosszabb piszkolódásokat és újlevonatokat is. Csak a piszkot tisztítja, de a festéket nem veszi le; ellenkezőleg, a festés újá frissül! Festett falak, lakkozott ajtók csodaszépekké válnak, míhelyt VIM-el nedvesen ledörzsölik és szárítson utána polírozózzák. Végy VIM-et! VIM csodát tesz és kiméli a kezét!

Leégett egy kézműáru kereskedés raklára

Râmnicul-Sărat, október 11.

Hatalmas tüzvész pusztította el az északa a Grumberg testvérek kézműáru kereskedését. A tűz a raktárban keletkezett, majd gyorsan tovább terjedt és rövid idő alatt elpusztította az egész épületet. A tüzoltók megfeszített munkájuk ellenére sem tudták a tüzet eloltani, mindössze a továbbterjedését akadályozták meg.

Eddigi megállapítások szerint a tűz meghaladja a félmilliót. Egyesek feltételezik, hogy a tüzet a cseledéany vigyázatlansága okozta, aki égő gyertyával járkált a raktárban. Viszont erős a gyanu arra is, hogy gyújtogatás történt, mert az üzlet egyik alkalmazottja hirtelen eltűnt a városból. A nyomozás folyik.

Heti ötezer kilogramm vaját akar egy dán cég Romániából Németországba szállítani

Bukarest, október 11.

A koppenhágai Lindz und Peternich cég ajánlatot tett a román kormánynak, arra, hogy kötelezi magát heti 5000 kilogramm vaját átvételére, amelyet Berlinbe szállítanak. Először 1 millió 500 ezer, majd később 2 millió bukovinai vaj átvételére köteleznék magát a dániai cég. Az ajánlatoknak az a magyarázata, hogy Németország kereskedelem-politikai okokból betiltotta az eredeti dán vaj bevitelét.

A bukovinai kisgazdák most értekezletet tartottak. Arról van ugyanis szó, hogy a termelők szövetségébe bekapcsolódnak a kereskedelmi cégek és mezőgazdasági kereskedelmi kamarák is. A tartományt öt nagy centrumra osztják, amelyek majd egy-egy dán szakember vezetésével állanak, azonban lesznek alközpontok is és egy standardizáló központ, amely valószínűleg Csernovichban vagy Grigore Ghica Vodán fog működni.

Nyári zivatar Budapesten

Villámlás, mennydörgés, zápor

Budapest, október 11

Hétfőn délután 6 órakor valóságos nyári zivatar vonult el Budapest fölött heves villámlással és mennydörgéssel. Az októberben kissé szokatlan természeti tüne-mény hatalmas riadalmat okozott, annál is inkább, mert a villám óriási robajjal több helyen lecsapott és a hirtelen alázuló víztömeg, amely nem tudott azonnal lefolyni, számos pincelakást elöntött. A tüzoltók többször is kivonultak az ilyen előtörtént lakások biztonságba helyezésére véget.

ASTRA (Apolló) MOZGÓ
BRASSÓ

Utolsó nap:

Egy kék szempár
Charlotte Ander
és Hermann Thimig.

OKTÓBER 13.

HARMINCMILLIÓS PASSZIVÁVAL BIRÓI LIKVIDÁCIÓ KÉRT EGY GALACI BANK

Galac, október 11.

Birói likvidációt kért egy jelentős galaci pénzintézet, a Banca Noastra. Ez a bank annakidején szépszámu betéttel rendelkezett, azonban bűnös kezek, elmanipulálták a bank vagyonát és tönkretették az egész vállalatot. A bűnös vezetőket különben bíróság elé állították s el is ítélték őket, azonban azok felebbezték az ítélet ellen s így az ítéletábla a jövő hónapban dönt a letartóztatásban levő bankvezetők sorsáról.

A bank passzívái 30.893.740 lejt tesznek ki.

Azok, akik...

Sport

A mi véleményünk

egészen más, mint Szilágyi Alajos bírót, aki rárugott labda miatt tizenegyeset ítélt. És egészen más, mint a bírák többsége, akik nem tesznek különbséget a szándékos és nemszándékos kezelés között, hanem minden esetben büntetőt ítélnék. A közönség véleményéről ne is szóljunk, mert a közönség nagy része nem ismeri a szabályt és minden labdaérintést hendsznek minősít és jaj annak a bírónak, aki megtorlatlanul hagyja a labda kézzel való érintését.

E soroknak az a céljuk, hogy a bírák figyelmét felhívjuk a szabályok pontos alkalmazására, továbbá felvilágosítsanak a közönséget arról, hogy mi büntetendő a kezelésben és mit tartson szem előtt, ha a mérkőzésen hendszt lát.

A nemzetközi labdarugószabály magyar fordításában a következőket olvassuk:

„Tilos a játékosnak a labdát szándékosan kézzel érintenie.” Majd a bíráknak adott utasításban a következőket olvassuk: „A bíró jegyezze meg azt a fontos tény, hogy csak a szándékos szabálysértés büntetendő.” Egy hivatalos döntvény a következőket tartalmazza: „Kezelés a labdának kézzel vagy karral történő szándékos érintése.”

A szabály tehát éppen úgy hangsúlyozza a szándékosságot, amint a hivatalos döntvény és a játékvezetőnek adott utasítás is a szándékosságot emeli ki s csak a szándékossággal elkövetett kezelés megtorlását rendeli el. A szándékosságot pedig miképpen állapíthatjuk meg? Tökéletes biztossággal igen nehezen lehet megállapítani, de a legbiztosabb irányelv az, ha megfigyeljük, hogy a játékos ültette meg a labdát, vagy labda ütötte-e meg a játékos kezét, vagy karját? Nagy Lajos Braso-via játékos esetében az történt, hogy a felője rugott labda ütődött bele a karjába, anélkül, hogy maga tehetett volna róla. Szándékosan nem nyúlt kézzel a labdához, tehát hendszről, tizenegyesről szó sem lehetett az adott helyzetben.

Szilágyi bíró a szabályt rosszul alkalmazta, aminthogy erdélyszerte tapasztalhatjuk, hogy a bírák tetszés szerint alkalmazzák a szabályt. Pedig csak a szabály betűihez kellene ragaszkodjanak és következetes ítélezésükkel a közönséget is rávehetnék, hogy nem minden hendsz kezelés.

Azok, akik...

Románia nem rendezi meg a jövő évi Balkán Kupát

Bukarest, október 11.

Az idei Balkánkupa mérkőzéseivel egy időben rendezték meg Belgrádban a Balkán-konferenciát, melyen megtárgyalták a jövő évben rendezendő mérkőzőssorozat ügyét is. A bizottság úgy döntött, hogy a jövő évi mérkőzéseket Románia, 1934-ben Bulgária, 1935-ben pedig Görögország rendezze meg.

Románia már a konferencián azt kérte, hogy a végleges válasz megadására adjanak október 15-ig időt. Eddig majd eldöntik itthon, hogy vállalhatják-e a rendezést, vagy sem?

E héten küldik el a Balkán-Kupa bizottság elnökéhez a választ, mely rendkívül lesújtó Románia sportjár nézve.

A Brasovia megóvta a vasárnapi mérkőzést

Brassó, október hó 11

A Nemzeti Bainokság küzdelmei során, mint megírtuk, a Brasovia Temesvárt a TMTE csapatától 3:2 arányú vereséget szenvedett, főleg bírói tévedések s egyéb szabálytalanságok miatt. Az óvás szerint a határbírák nem voltak a szabályoknak megfelelően vizsgázott futballbírák, hanem az egyik egy 18 éves TMTE-tag, a másik egy ugyancsak fiatal — pikkoló. A 2-ik ok a szabálytalanul megítélt tizenegyes, hátulról rárugott labdából. A harmadik ok az utolsó gólnak megítélt szabadrugásból származó kipattanó labda, mely nem került a vonalon belül, hanem mintegy jó félméternyire a kapun kívül, amint a határbírák is megállapították.

A Brasovia vízszakszaksztályt létesít. A Brasovia Sport Club elhatározta egy vívó szakszaksztály létesítését. A szakszaksztály novembor 1-én kezd meg működését. Érdeklődők forduljanak Tompa Sándorhoz, akinél október 20-ig be lehet iratkozni a szakszaksztályba.

Olaszország futballvilágbajnokságot rendez

Zürich, október 11.

A Nemzetközi Labdarugó Szövetség (FIFA) végrehajtó bizottsága tegnapi ülésén döntöt-

Románia lemond a rendezés jogáról és a megbízatást visszadja.

Arra fog hivatkozni, hogy nem rendelkezik olyan pályával, mely alkalmas lenne a nagyközönség elhelyezésére és anyagilag épp emiatt ráfizetéssel végződne a verseny.

Ezek után Bulgáriára kerül a sor. A bolgárok már felhívtatatosan nyilatkoztak és kijelentették, hogy vállalják a rendezést. A jugoszlávok és a görögök ezzel szemben kijelentették azt, hogy ha a rendezési sorrend megváltozik, vagyis ha Románia kiugrik, úgy ők kivonulnak a Balkán-Kupából. — Kíváncsiak vagyunk mit hoz a jövő év és milyen gyümölcsöt fog a román futballsport mai lehetetlen külpolitika teremtenei.

tek a világbajnokság ügyében. Kimondották, hogy elfogadják Olaszország ajánlatát a rendezésre vonatkozóan. Az első világbajnokságot 1934-ben Rómában fogják megrendezni.

Két magyar rekord a MAC versenyén

Budapest, október 11

A MAC őszi nemzetközi versenyén egy pár számban kitűnő eredményt ért el a magyar atléták, ami megnyújtotta a közeli magyar-olasz verseny előtt! Három osztrák versenyző is indult — a legjobbak — azonban valamennyien helyzetlenül végeztek, Részletes eredmények:

100 m: Schier, Raggambi, Paitz 10,9 mp.
200 m: Sugár 23,1 mp. 2. Paku 23,1 mp.
400 m: Barsi 50,1 mp.
800 m: (Bainokok kizárva). 1. Vértess 2:00,4 mp.
1500 m: 1. Govrik 4:08,2 mp.
5000 m: 1. Szabó 15 perc 15 mp. Országos rekord. (Régi 15 perc 17,8 mp. Papp György.) 2. Kelen. 3. Német. Leitbeg osztrák 5000 m után feladta a versenyt.
110 m gát: 1. Kovács 15,8 mp. 2. Jávör. 3. Kálmán 4. Langmayer osztrák.
Távolugrás: 1. Fekete 697 cm.
Rúdugrás: 1. Zsuffka 30,85 cm.
Súlydobás: 1. Darányi 15,00
Diszkosz: 1. Remecz 48,02. 2. Donogán 46,05 m. 3. Janausch osztrák 44,31 m
4x100 m: 1. BBTE 42,4 mp. Országos rekord.

A hivatalban

Állandóan fenyegeti
fertőzés veszélye.
Óvakodjék influ-
enzától és vegyen

Panflavin-
pasztillákat

Ártatlan vagyok

REGÉNY

Írta: FARKAS ALADÁR

MASODIK FEJEZET

Amikor egyedül maradtam, már elmult a jókedvem. Most már magam is beláttam, hogy Petics tényleg az a félelmetes rendőrkopó, ahogyan Renz leírta nekem. Ez az ember, ha valakire kíveti a hálóját, akkor olyan, mint a vérh: inkább megdöglik, de a zsákmányát el nem engedi.

Először csak meg akar velem ismerkedni s ártatlan, semleges témákról beszélget, hogy tisztába jöjjön a gondolkodásommal. Aztán feljön a lakásomra, hogy ott körülnézzen... Igen, már tisztában voltam azzal, hogy ettől az embertől nem lesz addig nyugtom, míg Kroner Elza élve, vagy holtan elő nem kerül.

Már említettem, hogy alig volt valami dolgom. Naponta kétszer benéztem az irodába, átfutottam azt a néhány levelet, ami a reggeli postával érkezett, aláírtam a napi helyzetjelentést és szabad voltam. Majdnem az egész napomat a városban töltöttem. Ödöntem az utcákon, benéztem a konkurens autó-vezér-ügynökséghez, vagy kávéházban olvas-tam a lapokat. Nemcsak én, hanem a többi autóképviselő is így ültött agyon az idejét. A legsivárabb holtiszezonban voltunk és valóságos esemény volt számunkra, ha valaki véletlenül betévedt hozzánk.

Mondom, az időm legnagyobb részét az utcán töltöttem. Egy autószerelő részére mégis csak az utca nyújtja a legtöbb látnivalót. Hányszor megtörtént már, hogy egy új kocsitípussal már az utcán találkozottam és csak harmad-negyednap jelent meg a szakszaksztárban az új modellről szóló cikk. Ödöntem az utcákon és nyugodtan bevallhatom, hogy ebben az időben nagyon sokszor gondoltam az eltűnt Kroner Elzára. Nem néztem kétségbeesetten az égre, nem szorult össze a szívem és nem lett könnyes a szemem. Petics egészen agyafurtt rendőrkopó, de lám, még ő sem biztos abban, hogy vajjon tényleg megölték-e Kroner Elzát. Korai lett volna megírni ezt a levelet. Mit lehet tudni? Talán ez a hüvös, szőke urikisasszony e pillanatban egy angol tengerparti fürdőhelyen karonfogva jár valakivel. A szőke haján csillog a nap, az arcát barna-pirosra csipite a tengerparti levegő és talán éppen most tele szájjal egészenesen felnevet, hogy a két sor gyönyörű foga kilátszik vérpiros ínyéből. Miért hunyjam le a szemem és miért képzelem el ezt a kacagó leányt holtan, kihűlt szemekkel...?

A Friedrich-Strassen volt a Kroner-féle nagy textilkereskedés. Itt az üzlet előtt találkoztam az öreg Kronerrel. Ez a szegény ember is csak a lánya eltűnése óta vette fel az új szokást, hogy, ha az irodájában nem volt dolga, akkor — mint a kis szatócsok — kiállt az üzlet elé. Szórakozottan nézett jobbra, balra és talán ő maga sem tudta, hogy miért áll itt az üzlet előtt és kire vár. Azt mindenki belátja, hogy nem kellenes egy ilyen kétségbeesett apával társalogni és ha csak tehettem, messzire elkerültem a Kroner-féle üzletet. Nem tudtam végighallgatni az öreg sopánkodását. De néha magam is olyan szórakozott voltam, hogy csak mentem, mentem az utcákon és csak azon vettem észre magam, hogy ott állok a Kroner-üzlet kirakata előtt és az öreg Kroner a szemüvege alól meceven figyel engem.

— Na, mi ujság, Kroner ur? — kérdeztem. — Kapott már valami újabb értesítést a lánya felől?

— Semmi... hiába minden. Semmi hír... most már kezdek lemondani arról, hogy még az életben találkozhatom szegény Elzával... Talán ez a Petics... Azt tudja, hogy Peticset biztam meg a nyomozással?

— Tudom, — mondtam — hiszen én is segíték neki a nyomozásban, de... ez a Petics tegnap óta engem figyel... ugy-látszik engemet gyanúsít azzal, hogy valami részem van Elza eltűnésében.

— Magát gyanúsítja? Hát megölték ez az ember?

— Igen... meg is mondta nekem tegnap... egészen nyíltan beszéltünk egymás-

MÁR CSAK 6 NAP VÁLASZT EL

a ROMÁN ÁLLAMI SORSJÁTÉK I-ső osztályának húzásától

Október 19 és 20-án lesznek elosztva a nyeremények

2450 NYEREMÉNY 7,430.000 LEI ÉRTÉKBEN

Ne mulassza el az első nagy nyereményeket 700.000, 300.000 és 100.000 leiből

Ismételjük tanácsunkat: Az intelligens játékos megkezdi a sorsjátékot az első osztállyal, hogy egyetlen egy nyereségi alkalmat el ne mulassza az egész sorsjátékból, mely

40.000 nyereményből összesen 240,320.000 leiből áll

Szerencsés és gazdag lesz, — Ki FORTUNÁNA! sorsjegyet vesz!

Vásároljon szerencse-sorsjegyet!

"FORTUNA" főkollekturánál

mnkelhardt Sándor Brassó, Ulica Mihály-utca 5-7 szám.

Szerencsés és gazdag lesz, — Ki FORTUNÁNA! sorsjegyet vesz!

Vásároljanak szerencsés sorsjegyet a

KERESKEDELMI HITELINTÉZET R.-I.

Cluj, Piața Unirii 20.

a Román Állami osztálysorsjáték főelárusítójától és vidéki bizományosaitól.

Postai megrendelések a legpontosabban eszközöztetnek.

sal. Petics egyike a leghíresebb berlini detektíveknek, ő csak tudja, hogy mit csinál. Felállított egy teóriát és egyelőre kitart mellette. Nézete szerint szegény Elzát valamelyik ismerőse felcsalta a lakására és ott — ne haragudjon, hogy ilyen brutálisan kimondom — gyilkosság történt. Petics már volt nálam is, de úgy látszik, nem találta alkalmasnak ilyen célra a lakásoriat és csak azért nem tartóztatott le.

— Nem értem — mondta Elza apja —, de miért éppen magát gyanúsítja?

— Azt én szeretném tudni, — mosolyogtam. — Legszörnyűbb az ügyben, hogy Petics szerint a gyilkos valamilyen ürüggyel a lakására csalta szegény Elzát és ott, amiután erkölcsstelen merényletet követett el ellene, félt a következményektől és megtörtént a gyilkosság. Ja... ezen már nem lehet segíteni, ezeknek a detektíveknek már ilyen betegesen csapong a fantáziájuk. Mintha szegény Elza olyan leány lett volna, akit bárki is felsalhatott volna a lakására. Egészen eltekintve attól, hogy Elza menyasszony volt...

Kroner száraz szemekkel nézett maga elé és idegesen rágta a szivarját.

— Kroner ur, a világ minden kincsért sem szeretném zavarni Petics urat a nyomozásban. Én önzéletesen tiltakozhatom volna a gyanúsítás ellen, hivatkozhattam volna önmre is. De Istent mént — nem akarom őt semmiképpen s.m befolyásolni. Amíg ez a szegény lány elő nem kerül, mindenki gyanús. Nem igaz, Kroner ur?... Én a magam részéről szinte keresem Peticsel a találkozást. Ha tényleg valami gyanút táplál ellenem, legyen módja jól körülnézni. De attól félek, hogy ezzel a hiábavaló munkával csak az idő telik és elmosódna az igazi nyomok.

Kroner mereven nézett engem a szemüvege alól, de egyetlen szava sem válaszolt.

— Maga tudja, Kroner ur — folytattam —, hogy szegény Elza az utóbbi időben egyetlen lépést sem tett egyedül az utcán. A véglegénye mindenüvé elkísérte. És különben is, pláne velem, meg egyáltalában nem is mutatkozott volna a nyilvánosság előtt. Pardon... ne tessék félreérteni, én ezzel nem akarom gyanúsítani Telge urat, de annyit azt hiszem mégis megjegyezhetek, hogy Petics teóriájába sokkal jobban beleillik Telge ur személye, mint csekélységem. Nagyon jól tudom, hogy maga Telgét sohasem szeretete, maga tulajdonképpen csalódott a lányában, amikor az egy író választott magának jövődöbelijének és nem szeretném, ha most azt hinné, hogy Telge barátomat be akarom feketíteni maga előtt.

— Már nem haragszom Telge urra — jegyezte meg Kroner és a hangjából mélységes lemondás csendült ki.

— Nem is a máról beszélek, hanem a közelmúltól. Ön ismert nagykereskedő, ugyebár? Nos, a maga lánya kezét egy író megkérte... senki sem vehette rossznevén magától, hogy az első napokban tiltakozott e házasság ellen. Maga a lányát mégis biztosabb kezekben látta volna egy magafajta biztos jövedelmű kereskedő oldalán. Nem igaz? De ma már? Hol van az a szegény lány... De mondja csak Kroner ur, miért nem tűzött ki még, néhány ezer marka jutalmat a kézrekerítő számára? Csodálom, hogy ez még nem jutott eszébe. Minden lapba

bele kellene tenni, hogy azon személy, a ki valami biztos adatot közöl Elzáról, mondjuk, ötezer marka jutalmat kap. Hígyje el, az ilyen hirdetéseknek biztos eredménye lenne...

— Igaza van, — mondta Kroner rosszkedvűen — ez nagyon jó ötlet... nekem már tegnap eszembe jutott, de este itt volt Telge, említettem is ezt neki, mondtam, hogy ezt ő mint író olcsón el tudná intézni az összes lapokkal, de ellene volt.

— Mit mond? — kérdeztem felháborodva. — Telge nem engedte, hogy egy ilyen hirdetés megjelenjen a lapokban? De hát mit mondott?

— Azt mondta, hogy nem szabad ki-kürtölni az egész világra Elza eltűnését. Már azért az első újsághíreért is dühöngött. Azt mondja, hogy Elza biztosan vissza fog jönni, az egész eltűnés csak gyermekes szeszély volt és mi lesz, ha mi meggondolatlanul kompromittáljuk!

— Kroner ur, ezt az egész hírdetési históriát legyen szives mondja el Peticsnek.

— Gondolja, hogy Peticsnek tudni kell erről a dolgról?

— De mennyire!... Én is elmondanám neki, de mégis nagyobb hatása lesz, ha maga mondja el, Végeredményben én nem csodálkozom, ha ebben az ügyben elvesztette a biztos érzékét. Ön nagyon ügyes kereskedő, aki a két keze munkájával szép vagyont szerzett ebből az üzletről és most, amikor ez a nagy csapás érte, egészen természetes, hogy nem tudja, hol áll a feje. Én az ön helyében ezeket mondanám Peticsnek:

— Tegyük fel, hogy szegény Elzát meggyilkolták és tegyük fel továbbá azt is, hogy valamelyik régi ismerőse a gyilkos. Nos, Petics ur? Hogyan áll maga előtt Telge író ur? Az bizonyos, hogy a külső látszat szerint éppen Telgének lett volna a legkevesebb oka a gyilkosságra. Egyenesen nevétséges ilyesmit még csak fel is tételezni. De... maga, mint egy nyomozó-automata végigjárja az összes nyomokat. És igaza van. Nézzé, Petics ur, én az igazat megvallva a lányomnak más vót szemeltem ki. De én jó apa vagyok és amikor a lányom Telge író urat választotta, abba is beleegyeztem. Elnyomtam a saját érzéseimet a lányom érzéseivel szemben. De mit tudom én, hogy mi történt a lányom és Telge között? Hát ha a lányom is belátta volna, hogy mégis csak nekem volt igazam... Mit tudom én, hogy mi történhetik egy felhevült pillanatban? Nem vádolk, még csak nem is gyanúsítok, de szeretnék egészen pontos választ kapni arra a kérdésre, hogy Telge miért nem akarja igénybe venni a nyilvánosságot?

(Folytatása következik)

Haszonbérleti hirdetés.

Háromszékmegye Dálnok községében a néhai özv. Péter Zsigmondné hagyatékát képező, mintegy 140 hold szántó, kaszáló és kertből álló gazdaság a kel-15 biztosított nyuító, legtöbbet ígérőnek az 1933-ik gazdasági év tartamára haszonbérbe adatik.

Ajánlatok 1932 október hónap 20-ig, az alulírt hagyatéki gondnokhoz adandók be.

Dálnok, október 10.

Joós Imre
hagyatéki gondnok

APRÓHIRDETÉSEK

Hétköznap: egy szó 6, vastag betűből 12 lej. Vasárnap: 7.50, illetve 15 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Négyzteri hirdetés esetén 25%o engedmény. Állást keresőknek 25%o kedvezmény.

Vétel-eladás

Olesón, eladó egy Nasch márkájú autó. Érdeklődni, Ludvig Gross, Kut-utca 106. 19546

Szükségünk van aranyra,

ezért ezt a mai magas értékének megfelelő árrban váltjuk be, hogy az idén karácsonyra is, saját műhelyünkben izlésesen készített modern ujdonságokkal várhasuk vevőinket.

OSTERSETZER H. és Fiai
ékszerészek
Brassó, Főter, Buzasor 7.

Egy családi ház építésére alkalmas építési telek, közel a város központjához, megvétel-re kerestetik. Cim: „Kert” jelíge alatt e lap kiadójában. 19548

Lakás

Kiadó november 1-től egy, vagy két butorzott szoba, szép fekvésű helyen, a Koronától 5 perc. Cim: „Jó levegő” alatt a brassói kiadóban. 19556

Kiadó egy szoba, konyha nov. 1-től, Hosszu-utca 205. 19555

Vegyes

Impotenciát azonnal meg-szüntettünk. Válaszbélyeges leveleket brassói kiadóba ké-rünk „Diszkrécio” jelígre.

Erdő alatt, állomás közelében levő gőzfűrészház társat keresek, vagy bérvágást váll-alok. Szócs Ferencz, Lazares-ti, posta Cozmeni, Csik m.

14—15 éves intelligens leányt keresek kis fiam mellé, Cim: 19547 sz. alatt a kiadóban.

Szakácsné, román főzésben is jártas „Höhenheim” Poia-nába azonnali belépésre ke-restetik. Fizetés 2000 Lei. Er-deklődni Bugl Viktor-nál, Ko-rona szálloda éttermében.

Értesítés.
Közhirre tesszük, hogy Toplița, jud. Mures (Maroshéviz) községben az elha-lasztott országos vásár október hó 18-és 19-én, a kirakó vásár pedig október hó 20-án lesz megtartva.

A községi előljáráóság

Okos asszonyok

nem esnek kétségbe, ha kimarad a havi baj. Megmentést és új életért az én ezerszeresen kipróbált külön-legességi szereim nyujtanak, még a legmakacsabb esetekben is. Szavatol-tatnám! W. asszony írta Fr.-ból: Az Ön csodás szere már egy óra múlva hatott. Isten után Önnek va-gyok hálás! Forduljon még ma biza-lommal hozzám és örökre hálás lesz. Ezer, meg ezer köszönettel igazolja a sikert. Diszkrét feltűnéstőlküli szétküldés

C. A. JÜRS, Berlin W. 57/38.
Alven-Jebenstrasse 21.

Felölsszerkesztő: **Kocsis Béla.** — Szerkesztőség és kiadóhivatal Braşov (Brassó). Károlykirály-utca 56—58. szám. — Telefon: 82.

Fiókiadóhivatalok: Déva, Str. Ion Creanga 2. Telefon 17. (Balogh Géza, igazgató). — Maros-vásárhely, Piața Regele Ferdinand (Főter) 53. Benjámin Ároád és Bernáth Ernő). — Temes-Árad- és Krassószörényvármegyékre: Némegy Gábor (Temesvár, I. (Str. Lonovici 5). Telefon: 1711.

Főmegbizott a Regát részére: Dán Mózes, Bukarest, Str. Mihai Cogălniceanu 30.
MEGBIZOTTAK: Arad: Kozma Hugó (Bulev. Regele Ferdinand, Boros Béni-tér 62). — Bu-karest: Dán Dániel és Gerő Sándor — Űes: Vadász Bogdán (Str. Caragiale No. 5. — Kolozsvár: Dénes József (Strada N. Curches 3, volt Vár-utca). — Lugos: Tóth Gyula. — Nagyszeben: Sziget-váry László (Strada Turnului 13). — Nagyvárád: Szabó László (Strada Constantin 2) — Udvarhelymegye és Székelyudvarhely: Varró Elek (Orbán Balázs-utca 31. — Szilágy-somlyó: Hesperia Ernő. — Torda: Dénes József Str. Regele Ferdinand 25.

Központi szervezők pénzfelvételi jogosultsággal: Bartha Géza, Dán Mózes.
HIRDETÉSEKET felvesznek a kiadóhivatalok, a megbizottak, valamint minden bel- és külföldi hír-detőiroda. Részletes tarifákkal készséggel szolgálunk

A Brassói Lapok nyomdavállalatának kiadása és nyomása.